

Vlada Republike Hrvatske
Ured za ljudska prava i prava
nacionalnih manjina

**Izvješće o poduzetim aktivnostima u vezi s
preporukama
pučkog pravobranitelja iz Izvješća o radu pučkog
pravobranitelja za 2011. godinu
i Izvješća o pojavama diskriminacije za 2011. godinu**

Travanj, 2013. godine

Uvod

Izvještavanje o provedbi preporuka iz godišnjih izvješća pučkog pravobranitelja je obveza Republike Hrvatske koja je proizašla iz pretpristupnih pregovora s Europskom unijom, kao jedno od mjerila za zatvaranje Poglavlja 23. Pravosuđe i temeljna prava. Ova mjera usmjerena je na jačnje institucije Pučkog pravobranitelja, ali posredno i na jačanje sustava zaštite i promicanja ljudskih prava.

Sukladno obvezama iz Akcijskog plana za ispunjavanje preostalih obveza iz pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, usvojenog na sjednici Vlade 31. svibnja 2012. godine te Uredbi o Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, Ured je nadležno tijelo zaduženo za praćenje preporuka iz godišnjih izvješća pučkog pravobranitelja te za izradu Izvješća o poduzetim aktivnostima u vezi s preporukama pučkog pravobranitelja.

Izvješće o radu pučkog pravobranitelja za 2011. godinu sadrži pregled podataka Ureda pučkog pravobranitelja po pritužbama građana i pojavama ugrožavanja i kršenja njihovih ustavnih i zakonskih prava u određenim upravnim područjima te ocjene i prijedloge Hrvatskom saboru. Izvješće o pojavama diskriminacije u 2011. godini sadrži prikaz rada institucije i ocjene stanja na područjima koje obuhvaća i uređuje Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12).

Hrvatski sabor je prihvatio Izvješće o radu pučkog pravobranitelja za 2011. godinu na 4. sjednici dana 25. svibnja 2012. godine te na 5. sjednici dana 26. listopada 2012. godine prihvatio Izvješće o pojavama diskriminacije za 2011. godinu. Slijedom navedenog sva tijela državne i javne vlasti zadužena su raditi na otklanjanju nedostataka koje je pučki pravobranitelj naznačio u svojim Izvješćima.

Pučki pravobranitelj u svojim Izvješćima daje ocjenu stanja i preporuke vezano uz poglavlja kako slijedi:

- Stambeno zbrinjavanje – obnova - povrat privremeno zauzete imovine
- Osobe lišene slobode
- Postupanje policijskih službenika
- Građenje
- Stanovanje
- Zdravstvena zaštita - zdravstveno osiguranje
- Statusna prava građana
- Građanska stanja
- Socijalna skrb – obiteljsko-pravna zaštita i skrbništvo – roditeljske i roditeljske potpore
- Predškolski odgoj, osnovno, srednje i visoko obrazovanje i znanost
- Kultura
- Imovinskopравни odnosi
- Pravo na pristup informacijama
- Uprava
- Pravna i socijalna sigurnost
- Suzbijanje diskriminacije

Ovo Izvješće o poduzetim aktivnostima u vezi s preporukama pučkog pravobranitelja iz Izvješće o radu pučkog pravobranitelja za 2011. godinu i Izvješća o pojavama diskriminacije za 2011. godinu izrađeno je na temelju podataka dostavljenih od nadležnih tijela o poduzetim

i planiranim aktivnostima vezano uz navedene preporuke, i to: Ministarstva pravosuđa, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva uprave, Ministarstva socijalne politike i mladih, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstva financija, Ministarstva kulture, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, Ministarstva zdravlja, Ministarstva obrane, Agencije za odgoj i obrazovanje, Agencije za znanost i visoko obrazovanje, Agencije za zaštitu osobnih podataka, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Pravosudne akademije, Državne škole za javnu upravu, Hrvatskog nogometnog saveza i Hrvatskog olimpijskog odbora.

Nastavak izvješća baviti će se poduzetim i planiranim aktivnostima po preporukama pučkog pravobranitelja unutar svakog poglavlja.

Poduzete i planirane aktivnosti vezano uz preporuke pučkog pravobranitelja iz njegovog Izvješća o radu i Izvješća o pojavama diskriminacije za 2011. godinu po pojedinim područjima

1. Stambeno zbrinjavanje – obnova – povrat privremeno zauzete imovine

Preporuka: Provesti reviziju propisa koji reguliraju stambeno zbrinjavanje radi ujednačavanja postupka ostvarivanja ovog prava za sve podnositelje zahtjeva, bez obzira radi li se o područjima posebne državne skrbi te im na jednak način omogućiti korištenje pravnih lijekova

Nadležno tijelo: **Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije**

Poduzete aktivnosti:

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (NN 27/12) u Upravi za stambeno zbrinjavanje i statusna prava ustrojen je Sektor za nadzor i koordinaciju, koji provodi mjere koje se odnose na nadzor i kontrolu nad poslovima stambenog zbrinjavanja, korištenjem stambenih jedinica iz provedenih stambenih programa te obavlja kontrolu provedbe zakona i drugih provedbenih akata i vrši upravni nadzor.

Nadalje, u pripremi je izrada izmjena i dopuna Zakona o područjima posebne državne skrbi (NN 68/08 i 57/11) kojima bi se nadležnost u provedbi postupka utvrđivanja prava na stambeno zbrinjavanje prenijela na druga tijela državne uprave.

Također, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije izvještava da je i tijekom izrada Liste prvenstva za 2013. godinu.

Planirane aktivnosti:

Tijekom narednog razdoblja Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije planira ubrzati postupak stambenog zbrinjavanja, osigurati transparentnost Lista prvenstva za 2012. godinu te osigurati adekvatne stanove predviđene za stambeno zbrinjavanje.

Preporuka: Evidentirati slučajeve vlasnika kojima nije vraćena privremeno zauzeta imovina i slučajeve u kojima privremeni korisnici potražuju naknadu za uložena sredstva te poduzeti potrebno radi eventualnog sklapanja nagodbi sa oštećenim građanima kada postoje sumnje da je, nepravilnim radom nadležnih tijela, Republike Hrvatska doprinijela kršenju ljudskih prava

Nadležno tijelo: **Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije**

Poduzete aktivnosti:

Proces povrata imovine je na samom završetku – 19 267 kuća je vraćeno vlasnicima. U 13 preostalih neriješenih postupaka povrata imovine gdje su u tijeku sudski postupci radi iseljenja privremenih korisnika iz stambenih objekata, od kojih se u 3 slučaja paralelno vodi i postupak neovlaštenih ulaganja, vlasnici koji nisu u mogućnosti stupiti u posjed svog objekta mogu potpisati nagodbu o naknadi za pretrpljenu štetu. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije izvještava da je poduzelo sve pravne radnje u upravnom postupku iz svoje nadležnosti za iseljenje privremenih korisnika. Budući da privremeni korisnici nisu postupili po nalogima za iseljenje, Ministarstvo je preko nadležnih općinskih državnih

odvjetništva pokrenulo sudske postupke iseljenja. U svim predmetima su u tijeku postupci iseljenja u raznim fazama sudskog postupka.

Nadalje, u tijeku je izrada novog modela rješavanja neovlaštenih ulaganja prema kojem bi Vlada Republike Hrvatske preuzela obvezu plaćanja odšteta privremenom korisniku za uložena sredstva u objekt umjesto vlasnika objekta.

Planirane aktivnosti:

Nastaviti će se s postupcima iseljenja koji se vode pred nadležnim sudovima radi stjecanja posjeda od strane vlasnika.

2. Osobe lišene slobode

Preporuka: Osobama lišenim slobode u zatvorskom sustavu omogućiti telefonski razgovor s odvjetnikom bez vremenskog ograničenja pod pretpostavkom da se time ne narušavaju prava drugih zatvorenika na istovjetan oblik kontakta s odvjetnikom, institucijama i udrugama koje se bave zaštitom ljudskih prava

Nadležno tijelo: **Ministarstvo pravosuđa**

Poduzete aktivnosti:

Središnji ured Uprave za zatvorski sustav poslao je dana 12. prosinca 2011. godine nalog svim kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima da: u odnosu na istražne zatvorenike - vrijeme za telefoniranje istražnih zatvorenika s braniteljem u skladu s člankom 18. st. 3. Pravilnika o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora nije ograničeno, pod pretpostavkom da se time ne narušavaju prava drugih istražnih zatvorenika na istovjetan oblik kontakta s braniteljima; te da se vrijeme odobreno istražnim zatvorenima za telefoniranje s osobom koju je odobrio nadležni sud iz čl. 22. st. 1. Pravilnika o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora određuje u trajanju prema dnevnom rasporedu aktivnosti. Nadalje, u odnosu na zatvorenike - vrijeme za telefoniranje zatvorenika s odvjetnikom i institucijama i udrugama koje se bave zaštitom ljudskih prava u skladu s člankom 125. st. 3. Zakona o izvršavanju kazne zatvora nije ograničeno pod pretpostavkom da se time ne narušavaju prava drugih zatvorenika na istovjetan oblik kontakta s odvjetnikom i institucijama i udrugama koje se bave zaštitom ljudskih prava; te da se vrijeme odobreno zatvorenima za telefoniranje s odobrenim osobama, odnosno telefonskim brojevima radi realizacije prava na ovaj oblik dodira s vanjskim svijetom određuje u skladu s kućnim redom kaznenog tijela.

Planirane aktivnosti:

Tijekom 2013. godine kroz stručno instruktivne obilaske kaznionica i zatvora te kroz inspeksijski i upravni nadzor koji ovlaštene službenici Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav provode sukladno Zakonu o izvršavanju kazne zatvora, nadzirat će se kontinuirano provođenje ovog naloga.

Preporuka: Uspostaviti i žurno provesti zdravstveno-inspeksijski nadzor u svim zatvorima, kaznionicama i odgojnim zavodima

Nadležna tijela: **Ministarstvo pravosuđa i Ministarstvo zdravlja**

Poduzete aktivnosti:

Zdravstveno-inspekcijski nadzor u svim zatvorima, kaznionicama i odgojnim zavodima je sukladno čl. 18. st. 7. Zakona o izvršavanju kazne zatvora u nadležnosti ministarstva nadležnog za poslove zdravstvene zaštite. S tim u vezi Ministarstvo zdravlja izvještava da je izrađen plan zdravstveno-inspekcijskog nadzora u zatvorima i kaznionicama za 2013. godinu. Tijekom 2011. godine povodom predstavljanja zatvorenika na povredu/uskratu prava na zaštitu zdravlja i zaštitu majčinstva tijekom izvršavanja kazne zatvora, Ministarstvu zdravlja je Središnji ured Uprave za zatvorski sustav dostavio u najkraćem roku odgovor uz potrebnu liječničku dokumentaciju u preslici.

Prema podacima iz Godišnjeg izvješća za 2011. godinu o stanju i radu kaznionica i zatvora (objavljeno na službenim web stranicama Ministarstva pravosuđa), tijekom 2011. godine u kaznenim tijelima obavljeno je ukupno 187 154 zdravstvenih pregleda. Od toga ukupno 136 700 općih zdravstvenih pregleda zatvorenika, istražnih zatvorenika, kažnjenika i maloljetnika (kojih je ukupno tijekom godine bilo ukupno 125 753); izvan kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda je obavljeno ukupno 61 401 ostalih specijalističkih pregleda (stomatoloških, psihijatrijskih, laboratorijskih i drugih pregleda).

Planirane aktivnosti:

Sukladno potrebi, tijekom 2013. godine, Ministarstvo pravosuđa naložit će dodatne aktivnosti u svrhu daljnjeg kvalitetnog i svrsishodnog provođenja u praksi mjera vezanih uz preporuke pučkog pravobranitelja za ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu zatvorenika te u neposrednom kontaktu s Ministarstvom zdravlja koordinirati/ predlagati dodatne potrebne aktivnosti.

Nadalje, u godišnjem planu i programu rada zdravstvene inspekcije Ministarstva zdravlja za 2013. godinu planirano je obavljanje jednog redovitog nadzora mjesečno u zatvorima i kaznionicama (s obzirom na nedostatan broj zdravstvenih inspektora i trenutnu nemogućnost zapošljavanja novih inspektora nije moguće ostvariti veći broj nadzora). Provođenje izvanrednih zdravstveno-inspekcijskih nadzora provodit će se po potrebi postupajući po predstavkama zatvorenika i pritvorenika.

Preporuka: Propisati način provođenja sigurnosnih mjera obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti, kako bi se mogla ostvariti svrha sigurnosnih mjera

Nadležna tijela: **Ministarstvo pravosuđa i Ministarstvo zdravlja**

Poduzete aktivnosti:

Provođenje sigurnosne mjere obveze psihijatrijskog liječenja provodi se u skladu sa Zakonom o izvršavanju kazne zatvora, na način da se svi zatvorenici s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog psihijatrijskog liječenja upućuju na izvršavanje kazne zatvora u Zatvorsku bolnicu. Tijekom izvršavanja sigurnosne mjere i napretka u liječenju zatvorenika odgovarajući Stručni tim Zatvorske bolnice ocjenjuje jesu li se ispunili svi uvjeti za nastavak izvršavanja mjere u ambulantnim uvjetima. Na temelju odluke tima zatvorenici se upućuju na daljnje izvršavanje kazne i liječenje u odgovarajuću kaznionicu i zatvor vodeći računa o zdravstvenim, kriminološkim i socijalnim osobitostima svakog zatvorenika. Nakon premještanja zatvorenika iz Zatvorske bolnice psihijatri Zatvorske bolnice skrbe o psihičkom zdravlju zatvorenika s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog psihijatrijskog liječenja. Modalitet ambulantnog liječenja zatvorenika kao i učestalost i opseg psihijatrijskih pregleda i tretmana određuje se za svakog zatvorenika pojedinačno. Nadzor nad provođenjem ove mjere u svrhu unaprjeđenja provodi Stručni tim koji je sastavljen od stručnjaka zatvorskog sustava i sudaca izvršenja nadležnih po sjedištu kaznionice / zatvora, a sastaje se tri puta tijekom godine.

Temeljem Zakona o zaštiti nasilja u obitelji donesen je Pravilnik o načinu provedbe zaštitne mjere obveznog liječenja od ovisnosti koji propisuje način provedbe zaštitne mjere obveznog liječenja od ovisnosti primijenjene prema počinitelju nasilja u obitelji koji je nasilje počinio pod djelovanjem ovisnosti o alkoholu ili opojnim drogama.

Zaštitna mjera obveznog liječenja od ovisnosti se provodi u županijskim zavodima za javno zdravstvo u djelatnosti zaštite mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti, specijalnim bolnicama za psihijatriju i općim i kliničkim bolnicama koje imaju ustrojen odjel za psihijatriju.

Svi zatvorenici koji uz kaznu imaju izrečenu sigurnosnu mjeru liječenja od ovisnosti (o alkoholu ili drogi) tijekom izvršavanja kazne zatvora uključeni su u provođenje posebnih programa liječenja od ovisnosti kroz individualnu i grupnu terapiju po verificiranim programima.

Planirane aktivnosti:

Tijekom 2013. godine, kroz Stručno povjerenstvo koje se sastaje tri puta godišnje, a čiji članovi su i suci izvršenja po sjedištu kaznionice /zatvora, nadzirat će kontinuirano zakonito provođenje obveznog psihijatrijskog liječenja te će se njezino izvršavanje uskladiti s novim Kaznenim zakonom i Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona te presudama Europskog suda za ljudska prava koje su donijete u vezi izvršavanja ove sigurnosne mjere.

Nadalje, Ministarstvo zdravlja izvještava da je u narednom razdoblju u planu izrada jedinstvenog propisa o načinu provođenja sigurnosnih mjera obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti bez obzira temeljem kojeg zakona se sigurnosna mjera tiče.

Preporuka: U svim policijskim postajama, u prostorijama u kojima se nalaze osobe lišene slobode, osigurati uvjete smještaja sukladne standardima Europskog odbora za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT)

Nadležno tijelo: **Ministarstvo unutarnjih poslova**

Poduzete aktivnosti:

Vezano za navedenu preporuku Ministarstvo unutarnjih poslova izvještava da je tijekom 2011. godine realiziran jedan tečaj za pritvorske nadzornike prema Zakonu o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 i 143/12) u Policijskoj akademiji. Tečaj su završila 34 policijska službenika – šefovi smjena u operativnim dežurstvima policijskih postaja.

Tijekom 2012. godine planirano je osam tečajeva za pritvorske nadzornike prema Zakonu o kaznenom postupku, ali su zbog financijskih razloga realizirana samo tri tečaja. Polaznici tečajeva bila su 62 policijska službenika, šefovi smjena u operativnim dežurstvima policijskih uprava i 21 pripadnik Ministarstva obrane.

Vezano uz standardizaciju uvjeta prostorija za zadržavanje, određeni su standardi i tehnička mjerila koje moraju imati prostorije pritvorske policijske jedinice, a koji udovoljavaju pravilima i smjernicama Europskog odbora za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT). Navedeni standardi upućeni su na raspravu i odlučivanje radnim tijelima.

Također, izrađen je prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o prijemu i postupanju s uhićenikom i pritvorenikom te o Evidenciji pritvorenika u pritvorskoj policijskoj jedinici te obrasca koje koriste policijski službenici koji provode uhićivanje osoba i pritvorski nadzornici. Pravilnik i obrasci usklađeni su s odredbama Zakona o kaznenom postupku i Zakona o sudovima za mladež (NN 84/11 i 143/12) te su upućeni na raspravu i odlučivanje radnim tijelima.

Nadalje, Ministarstvo unutarnjih poslova izvješćuje da je popunjeno radno mjesto pomoćnika voditelja smjene za poslove pritvorske policijske jedinice i pritvorskih nadzornika OKCP-a, koji su izravno zaduženi za nadzor postupanja policijskih službenika prema osobama lišenim slobode te kontinuirano i sustavno praćenje postupanja prema uhićenima i pritvorenicima.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju Ministarstvo unutarnjih poslova planira, prema izrađenim i određenim standardima koji udovoljavaju pravilima i smjernicama Europskog odbora za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT), u policijskim upravama i policijskim postajama izgraditi i opremiti prostorije koje služe za smještaj uhićenih osoba, prostorije koje služe za pretragu uhićenika, kao i prostorije koje služe za razgovore s braniteljem i konzularnim predstavnikom strane države.

Preporuka: Upozoriti upravitelje zatvora i kaznionica da je na pisanu pritužbu, podnesenu sukladno čl. 15. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, nužno pisanim putem odgovoriti zatvorenicima u zakonskom roku od 15 dana

Nadležno tijelo: **Ministarstvo pravosuđa**

Poduzete aktivnosti:

Upravitelji zatvora i kaznionica na pisanu pritužbu podnesenu sukladno čl. 15. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, pisanim putem odgovaraju zatvorenicima u zakonskom roku, što se kontinuirano provjerava tijekom inspekcijskih i upravnih nadzora te povodom očitovanja na predstavke zaprimljene u Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav.

Planirane aktivnosti:

Tijekom 2013. godine, ova preporuka će se i nadalje provoditi kroz stručno instruktivne obilaskе kaznionica i zatvora te kroz inspekcijski i upravni nadzor koji ovlaštene službenici Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav provode sukladno Zakonu o izvršavanju kazne zatvora.

3. Postupanje policijskih službenika

Preporuka: Propisati zakonske ovlasti, poslove i zadaće Odjela za unutarnju kontrolu te zakonski osigurati potreban stupanj organizacijske i funkcionalne samostalnosti i neovisnosti

Nadležno tijelo: **Ministarstvo unutarnjih poslova**

Poduzete aktivnosti:

Na temelju čl. 7. st. 2. Zakona o policiji (NN 34/11 i 130/12) donesen je Pravilnik o načinu provedbe unutarnje kontrole i nadzora rada službenika i ustrojstvenih jedinica Ministarstva unutarnjih poslova (NN 141/11 i 146/11). Također donesena je Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova (NN 70/12), kao i Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva unutarnjih poslova, kojima je organizacijski ustrojena i funkcionalno definirana Služba za unutarnju kontrolu u čijem su sastavu Odjel za zakonitost postupanja i Odjel za analitiku.

Planirane aktivnosti:

Samostalno ili u suradnji s drugim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva unutarnjih poslova planira se intenziviranje obavljanja operativnih provjera podataka i izvješća koji ukazuju na razne oblike nezakonitog postupanja policijskih službenika i drugih zaposlenika Ministarstva, kao i izvanrednog nadzora rada policijskih službenika, drugih zaposlenika i ustrojstvenih jedinica. Također se predviđa i sudjelovanje u programima edukacije o antikorupciji, jačanju integriteta i etičnosti policijskih službenika i drugih zaposlenika.

Preporuka: Propisati i žurno uspostaviti neovisni i objektivni sustav pritužbi građana koji će jamčiti zaštitu ljudskih prava i sloboda

Nadležno tijelo: **Ministarstvo unutarnjih poslova**

Poduzete aktivnosti:

Dana 22. svibnja 2012. godine donesen je Pravilnik o načinu rada i postupanja po predstavkama i pritužbama, vođenju evidencije predstavlki i pritužbi te o radu Povjerenstva (NN 58/12). Na Internet stranici Ministarstva unutarnjih poslova objavljena je Uputa građanima za podnošenje predstavlki i pritužbi, a istaknuta je i mogućnost podnošenja pritužbi tijekom 24 sata putem besplatnog telefona 0800-00-90 i telefaksa 0800-00-92, smještenih u Operativno-komunikacijskom centru policije Ministarstva unutarnjih poslova. Nadalje, na Internet stranici Ministarstva građani se obavještavaju da, ukoliko smatraju da im je nezakonitim ili nepravilnim radom Ministarstva unutarnjih poslova, njegovih ustrojstvenih jedinica ili zaposlenika povrijeđeno neko pravo ili sloboda ili narušena vladavina pava, predstavke i pritužbe mogu podnijeti putem Pučkog pravobranitelja.

Planirane aktivnosti:

Povjerenstvo za rad po pritužbama u Ministarstvu unutarnjih poslova je donijelo Poslovnik o radu dana 15. siječnja 2013. godine, nakon čega je započelo s radom.

Preporuka: Uspostaviti građanski nadzor nad radom policije

Nadležno tijelo: **Ministarstvo unutarnjih poslova**

Poduzete aktivnosti:

Sukladno čl. 5. st. 3. Zakona o policiji (NN 34/11) Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoj sabora imenovao je, na prijedlog organizacija civilnoga društva, organizacija stručne javnosti i nevladinih organizacija, dva člana Povjerenstva za rad po pritužbama, dok je jednog člana imenovalo Ministarstvo unutarnjih poslova. Tijekom prosinca 2012. godine održan je prvi sastanak Povjerenstva za rad po pritužbama.

Planirane aktivnosti:

Planira se donošenje Poslovnika o radu i početak rada Povjerenstva za rad po pritužbama u Ministarstvu unutarnjih poslova.

4. Građenje

Preporuka: Obavljati nadzor nad izvršenjem izrečene mjere građevinskog inspektora u postupku utvrđivanja nezakonite gradnje odmah po isteku roka za njezino izvršenje

Nadležno tijelo: **Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja**

Poduzete aktivnosti:

U tijeku je izrada novih zakonskih rješenja koja će zamijeniti postojeći Zakon o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12), i kojima je cilj da područje prostornog uređenja, gradnje i postupanje građevinske inspekcije uredi na jednostavan, jasan i učinkovit način te unaprijediti sustav korištenja i zaštite prostora.

Na Internet stranicama Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja pozvana je stručna i najšira zainteresirana javnost da se aktivno uključi u kreiranje zakonskih rješenja.

Planirane aktivnosti:

Nacrt prijedloga Zakona o građevinskoj i urbanističkoj inspekciji, koji je u izradi, razmatra sve mogućnosti učinkovitijeg postupanja prema dugogodišnjoj pojavi nezakonitog građenja na prostoru Republike Hrvatske, posebno vezano za pojednostavljenje postupka izvršenja inspekcijskih rješenja.

Preporuka: Utvrditi mogućnost da se na izvršenje naredbe iz rješenja građevinskog inspektora utječe naplatom novčanih kazni u korist Državnog proračuna

Nadležno tijelo: **Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja**

Poduzete aktivnosti:

Kako je navedeno u prethodnoj preporuci, u tijeku je izrada novih zakonskih rješenja koja će zamijeniti postojeći Zakon o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12), i kojima je cilj da područje prostornog uređenja, gradnje i postupanje građevinske inspekcije uredi na jednostavan, jasan i učinkovit način te unaprijediti sustav korištenja i zaštite prostora. Na Internet stranicama Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja pozvana je stručna i najšira zainteresirana javnost da se aktivno uključi u kreiranje zakonskih rješenja.

Planirane aktivnosti:

Uzimajući u obzir i prijedloge Pučkog pravobranitelja, nacrt prijedloga Zakona o građevinskoj i urbanističkoj inspekciji predviđat će i mogućnost novčanih kazni za nezakonito građenje, posebno u slučajevima građenja u planiranim građevinskim područjima, što bi izvršenike potaknulo da se usklade sa zakonskim i prostorno-planskim odredbama.

Preporuka: Omogućiti zainteresiranoj osobi da i u postupku građevinskog inspektora može zaštititi svoja prava bez podnošenja posebnog zahtjeva za priznavanje svojstva stranke u postupku u svim onim slučajevima u kojima je očito i nesumnjivo povrijeđeno pravo podnositelja prijave gradnji

Nadležno tijelo: **Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja**

Poduzete aktivnosti:

Sukladno važećim zakonskim odredbama i načelima, posebno Zakona o općem upravnom postupku, inspekcijski postupak je upravni postupak koji se radi zaštite javnog interesa pokreće po službenoj dužnosti, a ne na zahtjev stranke. Prijava nezakonitog građenja ima u tom smislu karakter inicijative, odnosno prijedloga nadležnom tijelu da pokrene postupak.

Građevinska inspekcija, u svim slučajevima kad je prijavitelj ujedno i suvlasnik nekretnine, ili u slučajevima kad je nesumnjivo nezakonito građenje izvedeno na više čestica, uključuje sve

vlasnike kao stranke u postupku. Međutim, sama činjenica da je prijavitelj vlasnik susjedne nekretnine ne predstavlja pretpostavku da bi zaštitu svojih konkretnih prava mogao ostvariti u inspekcijskom postupku.

Pravna zaštita u slučajevima nezakonite gradnje, a koji su istovremeno opterećeni neriješenim susjedskim i/ili imovinsko-pravnim odnosima ili je počinjena šteta na susjednoj nekretnini, rješavaju se na temelju odredbi Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima i Zakona o obveznim odnosima.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju će se i nadalje sukladno važećim zakonskim odredbama i načelima provoditi građevinske inspekcije.

Preporuka: Utvrditi mehanizme kojima će građani u postupku ozakonjenja nezakonito izgrađenih zgrada moći zaštititi svoja prava povrijeđena nezakonitom gradnjom neovisno o tome je li nezakonita zgrada izvedena u skladu s planom ili je protivna prostornom planu

Nadležno tijelo: **Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja**

Poduzete aktivnosti:

Dana 04. kolovoza 2012. godine stupio je na snagu novi Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12), prema kojem mogućnost zaštite prava građana više ne ovisi o tome je li nezakonita zgrada izgrađena u skladu s prostornim planom ili je protivna prostornom planu.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju će se provoditi aktivnosti sukladno odredbama novog Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12).

5. Stanovanje

Preporuka: Utvrditi pretpostavke za otkaz ugovora o najmu stana sa zaštićenom najamninom novelom Zakona o najmu stanova, na način da se osiguraju mehanizmi za održavanje pravične ravnoteže između interesa najmodavaca koji su vlasnici stanova i općeg interesa zaštite stanara u privatnim stanovima

Nadležno tijelo: **Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja**

Poduzete aktivnosti:

Pri Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja osnovana je radna skupina koja ima zadatak sagledati stanje i problematiku vezano za pitanja najma stanova i izraditi prijedloge izmjena i dopuna Zakona o najmu stanova kojim će se regulirati status zaštićenih najmoprimaca i način utvrđivanja, odnosno povećanja, najmnine za stanove u privatnom vlasništvu, a kojim prijedlogom će se predložiti između ostalog i rješenja u svezi ukinutih odredbi članka 21. stavka 2. i članka 40. stavka 2. Zakona o najmu stanova (Odluka Ustavnog suda U-I-762/1996 od 31.ožujka 1998.godine).

Planirane aktivnosti:

Izraditi Prijedlog zakona vezano za izmjene i dopune Zakona o najmu stanova i dati na javnu raspravu te isti uputiti u Hrvatski sabor radi donošenja okvirno u III kvartalu 2013. godine.

6. Zdravstvena zaštita – Zdravstveno osiguranje

Preporuka: Donijeti Pravilnik o uvjetima i postupku za odobrenje nastavka rada zdravstvenog radnika u privatnoj praksi u slučaju prestanka koncesije sukladno čl. 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 22/11) kako bi se otklonila neizvjesnost njihovog radno-pravnog statusa

Nadležno tijelo: **Ministarstvo zdravlja**

Poduzete aktivnosti:

Pravilnik o uvjetima i postupku za odobrenje nastavka rada zdravstvenog radnika u privatnoj praksi u slučaju prestanka koncesije objavljen je u Narodnim novinama, broj 146/12.

Planirane aktivnosti:

Sukladno donesenom Pravilniku o uvjetima i postupku za odobrenje nastavka rada zdravstvenog radnika u privatnoj praksi u slučaju prestanka koncesije (NN 146/12) slijedi donošenje rješenja po zaprimljenim zahtjevima zdravstvenih radnika u privatnoj praksi u slučaju prestanka koncesije i nastavka rada u privatnoj praksi.

Preporuka: Dopuniti Zakon o zaštiti prava pacijenata odredbom o djelotvornom pravnom sredstvu za zaštitu prava propisanih tim Zakonom

Nadležno tijelo: **Ministarstvo zdravlja**

Poduzete aktivnosti:

Tijekom 2012. godine održano je ukupno 35 sastanaka s 42 udruge iz područja zdravstva, uključujući i udruge koje se bave područjem prava pacijenata.

Planirane aktivnosti:

U 2013. godini Povjerenstvo za zaštitu i promicanje prava pacijenata Ministarstvo zdravlja razmatrati će nekoliko modela za poboljšanje odredbi iz Zakona o zaštiti prava pacijenata. Sastanci s predstavnicima udruga održavaju se i u 2013. godini (jednom tjedno). Nadalje, izrađen je letak s osnovnim podacima o pravima pacijenata koji se distribuira svim pacijentima pri akutnim bolnicama.

7. Statusna prava građana

Preporuka: Pridržavati se tumačenja Ustavnog zakona u postupku primitka u hrvatsko državljanstvo osoba koje zbog „tranzicijskih razloga“ još uvijek nemaju reguliran status, poglavito kada se radi o osobama koje su članovi obitelji hrvatskih državljana, imajući u vidu odredbu Ustava da je obitelj pod osobitom zaštitom države

Nadležno tijelo: **Ministarstvo unutarnjih poslova**

Poduzete aktivnosti:

Tijekom 2011. godine doneseni su Zakon o strancima (NN 130/11) te Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu (NN 130/11), koji su stupili na snagu 01. siječnja 2012. godine. Time su stvoreni zakonski preduvjeti da stranci koji zbog tzv. tranzicijskih razloga nisu regulirali svoja statusna prava u Republici Hrvatskoj, po izrazito povoljnim zakonskim uvjetima, ostvare pravo na stalni boravak u Republici Hrvatskoj, a potom i hrvatsko državljanstvo prirođenjem po privilegiranim uvjetima. Naime, važećim Zakonom o strancima omogućeno je, uz ispunjenje propisanih zakonskih pretpostavki, odobrenje stalnog boravka strancu koji je na dan 08. listopada 1991. imao prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj i korisnik je programa povratka, obnove ili stambenog zbrinjavanja, što se dokazuje potvrdom nadležnog državnog tijela za izbjeglice i za kojeg je utvrđeno da se vratio s namjerom da trajno živi u Republici Hrvatskoj. Temeljem odredbe čl. 94. st. 1. tč. 2 Zakona o strancima, toj kategoriji stranaca omogućeno je da svoj status stranca na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj mogu regulirati po povoljnijim uvjetima u odnosu na druge strance. Uz olakšane uvjete ostvarenja prava na stalni boravak u Republici Hrvatskoj, tim je strancima dana i zakonska mogućnost da odmah po odobrenju stalnog boravka, steknu i hrvatsko državljanstvo prirođenjem po olakšanim uvjetima jer im se u postupcima stjecanja hrvatskog državljanstva po svim pravnim osnovama koje se vežu uz boravak stranca u Republici Hrvatskoj, temeljem čl. 19. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu, priznaje zakonom propisana potrebna duljina trajanja boravka.

Ministarstvo unutarnjih poslova skreće pozornost da ustavno načelo osobite zaštite obitelji, kao i odluka Ustavnog suda broj: U-III-4003/2005, od 24. travnja 2008. godine, na koje se u svom Izvješću poziva pučki pravobranitelj, pogrešno interpretiraju i tumače na način iz kojeg bi proizlazilo da se za određene kategorije stranaca drugačije trebaju primjenjivati propisani zakonski kriteriji što je nedopustivo sa stajališta načela zakonitosti, jer su uvjeti pod kojima se stječe hrvatsko državljanstvo propisani Zakonom o hrvatskom državljanstvu (NN 53/91, 28/92, 113/93 i 130/11).

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju glavna aktivnost će biti prioritarna provedba postupaka sukladno odredbama Zakona o strancima.

Preporuka: Pružiti pomoć i pravnu podršku osobama koje, zbog pogrešno upisanog podatka o hrvatskom državljanstvu u državnim maticama, moraju pokrenuti novi postupak za primitak u hrvatsko državljanstvo

Nadležna tijela: **Ministarstvo uprave i Ministarstvo unutarnjih poslova**

Poduzete aktivnosti:

Ministarstvo uprave izvještava kako kod pogrešno upisanog podatka o državljanstvu u matici rođenih, prvostupanjsko tijelo pojedinačno razmatra svaki slučaj i rješava sukladno propisima. Nadalje, Ministarstvo unutarnjih poslova navedenoj kategoriji stranaca pruža svu potrebnu pravnu pomoć te u okviru propisanih zakonskih pretpostavki prioritarno provodi i okončava upravne postupke stjecanja hrvatskog državljanstva. O zaprimljenim zahtjevima za stjecanje hrvatskog državljanstva navedene kategorije stranaca vodi se i posebna evidencija te prati stanje. Provjerom u navedenoj evidenciji utvrđeno je da je u 2011. godini Ministarstvo unutarnjih poslova zaprimilo 52 zahtjeva za primitak u hrvatsko državljanstvo stranaca kojima su matični uredi nezakonito izdali domovnicu. Od toga, 48 zahtjeva je riješeno pozitivno, a u četiri preostala predmeta žurno se utvrđuju sve činjenice koje su pravno relevantne za

donošenje meritorne odluke. Nadalje, jedan zaprimljeni zahtjev za utvrđivanje hrvatskog državljanstva u svrhu naknadnog upisa u knjigu hrvatskih državljana stranca kojem je nezakonito izdana domovnica odbijen je zbog neispunjenja propisanih zakonskih pretpostavki iz čl. 30. st. 1. Zakona o hrvatskom državljanstvu.

Planirane aktivnosti:

Nastavit će se pružanje potrebne pravne pomoći navedenoj kategoriji stranaca kao i prioritarna provedba i okončanje upravnih postupaka stjecanja hrvatskog državljanstva. Također, Ministarstvo uprave će u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova inicirati izmjenu propisa o državljanstvu s ciljem da se riješi navedena problematika.

Preporuka: Utvrditi normativno pravni standard „nacionalne sigurnosti“ i „nepoštivanja pravnog poretka“ u svrhu sprječavanja moguće zlorabe pri obrazloženju odbijanja zahtjeva, odnosno zahtjeva za odobrenje boravka (uskладiti praksu sa stajalištima Ustavnog suda)

Nadležno tijelo: **Ministarstvo unutarnjih poslova**

Provedene aktivnosti:

Ministarstvo unutarnjih poslova, sukladno zakonom određenoj nadležnosti, rješava statusna prava stranaca u upravnim postupcima, pridržavajući se temeljnih načela i odredbi materijalnih i procesnih zakona te pravnih shvaćanja sudova koji provode kontrolu zakonitosti akata Ministarstva.

Odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu (NN 130/11) i provedbenim propisima donesenim temeljem ovog Zakona postupak stjecanja i prestanka hrvatskog državljanstva, odnosno uvjeti kojima se uređuje postupak stjecanja i prestanka državljanstva u potpunosti je uređen.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju nastavit će se rješavati statusna prava stranaca u upravnim postupcima, pridržavajući se temeljnih načela i odredbi materijalnih i procesnih zakona te pravnih shvaćanja sudova koji provedu kontrolu zakonitosti akata Ministarstva unutarnjih poslova.

U području kojim se regulira materija kretanja i boravka stranaca u tijeku je izrada nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima te pripadajućih podzakonskih akata radi daljnjeg usklađivanja zakonskih odredbi s pravnom stečevinom Europske unije.

8. Građanska stanja

Preporuka: Izmijeniti Zakon o osobnom imenu, na način da propiše kako u posebnim slučajevima prezime može sadržavati više od dvije riječi

Nadležno tijelo: **Ministarstvo uprave**

Poduzete aktivnosti:

U 2012. godini donesen je novi Zakon o osobnom imenu (NN 118/12) koji ne propisuje ograničenje u broju riječi u osobnom imenu.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju provoditi će se odredbe navedenog Zakona o osobnom imenu.

9. Socijalna skrb – obiteljsko-pravna zaštita i skrbništvo – roditeljne i roditeljske potpore

Preporuka: Poticati rad prihvatilišta ili skloništa za beskućnike u velikim gradovima zbog kvalitetnijeg privremenog prihvata te poboljšati suradnju s centrima za socijalnu skrb radi socijalnog uključivanja beskućnika u lokalnoj zajednici u kojoj žive

Nadležno tijelo: **Ministarstvo socijalne politike i mladih**

Provedene aktivnosti:

U pripremi je izrada provedbenih propisa kojim će se normativno i sadržajno urediti pružanje usluge smještaja beskućnika u prihvatilištu/prenočištu. Također, u tijeku je izrada plana zbrinjavanja beskućnika tijekom ekstremnih zimskih uvjeta.

U izvještajnom razdoblju Ministarstvo socijalne politike i mladih organiziralo je stručne skupove s voditeljima prihvatilišta i gradovima te centrima za socijalnu skrb s ciljem unaprjeđenja skrbi za ovu kategoriju korisnika, kao i radne posjete prihvatilištima.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planira se izraditi analiza o stanju beskućnika u Republici Hrvatskoj, kao i plan zbrinjavanja beskućnika tijekom ekstremnih zimskih uvjeta.

Također, i u narednom razdoblju organizirati će se radne posjete prihvatilištima.

Preporuka: Donijeti strategiju i Zakon o socijalnom stanovanju kojim bi se razvio sustav socijalnog stanovanja i omogućio jednak pristup pravima, odnosno ublažile regionalne nejednakosti

Nadležno tijelo: **Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja**

Poduzete aktivnosti:

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 24. veljače 2011. godine prihvaćen je Nacionalni provedbeni plan za socijalno uključivanje za razdoblje 2011.-2012. godine u kojem se navodi da se zbog fiskalnih i financijskih poteškoća odgađa usvajanje Strategije socijalnog stanovanja, a koja je najavljena u Nacionalnom provedbenom planu za socijalno uključivanje za razdoblje 2009.-2010. godine te se usvajanje navedene Strategije planira nakon poboljšanja gospodarskih i financijskih prilika.

Planirane aktivnosti:

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja će u okviru svojih nadležnosti izraditi modele stanovanja.

Preporuka: Ubrzati proces deinstitutionalizacije, posebice duševno (psihički) bolesnih osoba, uz prethodno osiguranje mreže usluga u lokalnoj zajednici

Nadležno tijelo: **Ministarstvo socijalne politike i mladih**

Poduzete aktivnosti:

U svrhu intenzivnije deinstitutionalizacije psihički bolesnih odraslih osoba iz domova socijalne skrbi u tijeku je priprema radionica koje će provoditi konzorcij vodeći računa o pojedinačnim planovima u sklopu IPA projekta „Podrška sustavu socijalne skrbi u procesu

daljnje deinstitucionalizacije socijalnih usluga”. Od rujna do siječnja 2013. godine osnovano je 5 stambenih zajednica (2 u Osijeku, 2 u Loboru i 1 u Zemunik) za psihički bolesne odrasle osobe.

Tijekom listopada i studenog 2012. godine održani su pojedinačni radni sastanci sa 13 predstavnika domova za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i 11 predstavnika domova za djecu i mladež, te domova za odgoj djece i mladih s poremećajima u ponašanju sa ciljem razvoja operativnih planova transformacije i deinstitucionalizacije u 2013. godini u svrhu ubrzanja implementacije mjera predviđenih u Planu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj 2011. – 2016. (2018.).

Također, Ministarstvo socijalne politike i mladih je donijelo Odluku o osnivanju Povjerenstva za transformaciju Doma za djecu i mlade punoljetne osobe “Svitanje” Koprivnica i Odluku o provođenju pilot projekta “Transformacija Doma za djecu i mlade punoljetne osobe “Svitanje” Koprivnica u Centar za djecu Koprivničko-križevačke županije” te je dosadašnji poslovni prostor Doma vraćen Družbi kćeri Božje ljubavi – Provincijalatu Zagreb, a Dom sada pruža uslugu kratkotrajnog organiziranog stanovanja, stambenih zajednica kao pripremu za izlazak iz skrbi djece do tada smještene u rezidencijalnom smještaju i udomiteljskim obiteljima, poludnevnog boravka te savjetovanja roditelja i udomitelja.

U okviru projekta u okviru IPA Komponente IV – Razvoj ljudskih potencijala „Podrška sustavu socijalne skrbi u procesu daljnje deinstitucionalizacije socijalnih usluga“ sa ciljem podrške u socijalnom planiranju i izradi pojedinačnih planova transformacije, a koji je započeo krajem 2012. godine, a trajat će 22 mjeseca održane su radionice za procjenu temeljem kojih će se planirati edukacije domova za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Također početkom rujna 2012. godine započela je provedba IPA 2009 Twinning projekta „Unapređenje kapaciteta stručnjaka za zaštitu prava i interesa djece i mladih smještenih u domove za djecu i mlade s poremećajima u ponašanju“ u okviru kojeg je održan jedan ciklus edukacija za ravnatelje i dva ciklusa edukacija za po tri stručna djelatnika domova za djecu i mladež s poremećajima u ponašanju i domova za odgoj i posebne odgojne ustanove te su osnovane radne skupine u Rijeci i Zagrebu u svrhu koordinacije pružatelja usluga i razvoja protokola suradnje.

Također se provode pripremne aktivnosti za provedbu projekta IPA 2010. „Unapređivanje udomiteljstva djece i mladih u Republici Hrvatskoj“, Twinning light

U Ministarstvu je ustrojen Registar djece smještene u udomiteljskim obiteljima, s ciljem osiguranja izvaninstitucionalne skrbi za djecu, praćenja skrbi o djeci i praćenja poduzimanja slijedećih mjera za zaštitu djece od strane centra za socijalnu skrb.

U Ministarstvu je ustrojen jedinstveni Registar potencijalnih posvojitelja, s ciljem praćenja zasnivanja posvojenja djece kao trajnog oblika zbrinjavanja djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi i povećanja broja posvojene djece.

Ministarstvo socijalne politike i mladih nadalje izvještava da je u razdoblju od rujna do studenoga 2012. godine provelo slijedeće aktivnosti:

- intenziviran je proces transformacije i deinstitucionalizacije domova socijalne skrbi: izrađena je analiza Operativnih planova domova
- održani su aktivni s ravnateljima na kojima su jasno date smjernice postupanja u narednom razdoblju, odabrana su dva centra kao model u pilot projektu s kojima će se krenuti u intenzivnu transformaciju i deinstitucionalizaciju te jedan dom za psihički bolesne odrasle osobe
- godine 2013. Institut za otvorenu društvo prihvatilo je projekt Ministarstva socijalne politike i mladih za sufinanciranje procesa transformacije i deinstitucionalizacije pod nazivom „Transformacija i deinstitucionalizacija Centra za rehabilitaciju Stančić i Centra za rehabilitaciju Zagreb“. Transformacija i deinstitucionalizacija Centra za

rehabilitaciju Stančić i centra za rehabilitaciju Zagreb dio je strateškog plana Ministarstva socijalne politike i mladih s ciljem osiguravanja većeg stupnja kvalitete života osoba s intelektualnim teškoćama poštujući njihovo temeljno ljudsko pravo na život u zajednici. Provedbom ovog projekta osigurat će se organizirano stanovanje uz podršku za 414 korisnika u 80 stambenih zajednica koje će pratiti službe podrške koje čine zaposlenici obaju Centara te će se za 90 korisnika od ukupno navedenog broja osoba s intelektualnih teškoćama osigurati povratak u zajednicu u kojoj su živjeli prije smještaja u instituciju. Razdoblje provedbe ovog projekta planirano je za razdoblje od pet godina te će rezultati ovog projekta biti dobar primjer prakse u širenju usluga u zajednici koji će se reflektirati i na druge domove socijalne skrbi.

Planirane aktivnosti:

Deinstitucionalizacija domova za psihički bolesne odrasle osobe planirana je za naredno razdoblje, kao i razvoj operativnih planova transformacije i deinstitucionalizacije u 2013. godini.

Nastavit će se provođenje pojedinačnih planova transformacije i deinstitucionalizacije, te provedbe twinning projekata kojima će se navedeni proces dodatno ubrzati.

Od travnja mjeseca, tijekom 2013. godine Ministarstvo će provoditi kampanju promidžbe udomiteljstva za djecu, kao i izraditi prijedlog novog Zakona o udomiteljstvu.

Transformacija i deinstitucionalizacija domova za djecu s teškoćama i odrasle osobe s invaliditetom planira se provoditi i u narednom razdoblju s ciljem intenziviranja reformskih procesa transformacije i deinstitucionalizacije; planiranja mreže domova i djelatnosti socijalne skrbi i definiranje prioriteta financijskih ulaganja u razvoj mreže socijalnih usluga u županijama; te smanjenja kapaciteta institucijske skrbi u odnosu na korisničke skupine i povećanje izvaninstitucijskih oblika skrbi.

Do travnja 2013. godine u 12 stambenih jedinica uključeno je 55 korisnika i to: Centar za rehabilitaciju Stančić – 14 korisnika te centar za rehabilitaciju Mir – 10 korisnika.

Uz navedeno, do kraja 2013. godine planira se uključiti još šest domova (DZPBOO Zagreb, DZPBOO Bjelovar, DZPBOO Osijek, DZPBOO Trogir, DZPBOO Lobar, DZPBOO Zadar i Centar za rehabilitaciju Ozalj) s 15 stambenih zajednica za oko 60 korisnika pri čemu će se većinom koristiti stanovi Agencije za upravljanje državnom imovinom.

Također je planirano otvaranje dnevnog centra za osobe s mentalnim oštećenjem u Zagrebu na adresi Šestinski dol.

Preporuka: Provoditi stalni nadzor nad radom i općim aktima jedinica lokalne samouprave u području socijalne skrbi radi otklanjanja nepravilnosti u njihovom postupanju, posebice glede priznavanja prava na pomoć za stanovanje i novčane pomoći radi nabavke opreme za novorođeno dijete

Nadležno tijelo: **Ministarstvo socijalne politike i mladih**

Poduzete aktivnosti:

Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, Ministarstvo socijalne politike i mladih je nadležno za provedbu ove preporuke u dijelu pomoći za podmirenje troškova stanovanja. Ministarstvo je na učestale preporuke pučkog pravobranitelja za provođenjem upravnog nadzora u jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave, odgovorilo iz kojih razloga se do sada nije provodio upravni nadzor. Kao razlog tome navedena je nekipiranost onog dijela Samostalne službe za upravni i inspeksijski nadzor, predstavke, pritužbe i koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, koji obavlja poslove upravnog nadzora. Umjesto predviđenih 5 izvršitelja na poslovima upravnog nadzora već

dulje vrijeme radi samo 1 osoba (viši upravni savjetnik). Ne umanjujući značaj prava za čije rješavanje su, sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, nadležne jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, Ministarstvo socijalne politike i mladih do sada nije iz objektivnih razloga provodilo nadzor nad zakonitošću rada i odluka u izvršavanju poslova socijalne skrbi, koje Zakon o socijalnoj skrbi daje istima u nadležnost.

Vezano za područje isplate novčane pomoći za novorođeno dijete člankom 59. Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama propisano da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu svojim općim aktima propisati način i uvjete za ostvarivanje prava roditelja na novčanu pomoć u većem opsegu od propisanog ovim zakonom ili pružanje pomoći u naravi. Iz navedenog proizlazi da je određivanje načina i uvjeta za ostvarivanje prava roditelja na novčanu pomoć u većem opsegu od propisanog ovim zakonom prepušteno na volju jedinicama lokalne i područne (regionalne samouprave) te takvi poslovi predstavljaju njihov samoupravni djelokrug. Zakonom o sustavu državne uprave propisano da središnja tijela državne uprave u svom djelokrugu nadziru rad tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba s javnim ovlastima u obavljanju poslova državne uprave. Obzirom da određivanje načina i uvjeta za ostvarivanje prava roditelja na novčanu pomoć u većem opsegu od propisanog Zakonom o roditeljnim i roditeljskim potporama od strane jedinica lokalne i područne samouprave ne predstavlja poslove državne uprave, već spada u njihov samoupravni djelokrug, Ministarstvo socijalne politike i mladih nije, sukladno Zakonu o sustavu državne uprave, niti drugim relevantnim propisima ovlašteno provoditi nadzor nad poslovima koji predstavljaju samoupravni djelokrug jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ostvarivanje prava na novčane pomoći radi nabavke opreme za novorođeno dijete, koje propisuju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nije posao socijalne skrbi sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, pa samim time istim Zakonom nije propisan upravni nadzor nad radom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u dijelu koji se odnosi na novčane pomoći radi nabavke opreme za novorođeno dijete. Slijedom navedeno, Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da nije nadležno tijelo za provedbu preporuke u ovom dijelu.

Planirane aktivnosti:

Ministarstvo socijalne politike i mladih planira u narednom razdoblju započeti provođenjem upravnog nadzora nad radom jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave glede priznavanja prava na pomoć za stanovanje čim se steknu uvjeti za to, a to je ekipiranjem predviđenim brojem izvršitelja.

Preporuka: Stvoriti preduvjete radi uvođenja novog instituta "državne potpore starijim osobama bez mirovine" tzv. socijalnu mirovinu

Nadležno tijelo: **Ministarstvo socijalne politike i mladih**

Poduzete aktivnosti:

Reforma sustava socijalne skrbi i nadalje je usmjerena u pravcu boljeg ciljanja socijalnih naknada prema najugroženijim korisnicima, transparentnosti sustava, pravednosti u ostvarivanju naknada, sprečavanju zlouporabe prava i ostvarivanju jednake socijalne zaštite na cijelom području Republike Hrvatske.

Planirane aktivnosti:

Novim Zakonom o socijalnoj skrbi planira se redefiniranje novčanih naknada, uvođenje jedinstvenog imovinskog cenzusa kojim će se postaviti indikatori za utvrđivanje najugroženije

skupine građana. Na taj način će se racionalizirati cjelokupni sustav socijalnih novčanih naknada te povećati njihova učinkovitost, čime će biti obuhvaćena i šira skupina starijih osoba.

Preporuka: Osigurati multidisciplinarni pristup u postupku vještačenja radi ostvarivanja roditeljskih i roditeljskih potpora u sustavu zdravstva, odnosno ubrzati ustrojavanje jedinstvenog tijela vještačenja za sve ustanove

Nadležna tijela: **Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo socijalne politike i mladih**

Poduzete aktivnosti:

Predstavnici Ministarstva zdravlja i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo sudjeluju u radu radne skupine pri Ministarstvu socijalne politike i mladih na izradi jedinstvenih kriterija utvrđivanja invaliditeta. Za potrebe navedene aktivnosti osnovano je osam interdisciplinarnih ekspertnih podskupina, ovisno o vrsti invaliditeta, čiji članovi su eksperti različitih struka koji skrbe za osobe s invaliditetom (liječnici, psiholozi, rehabilitatori, socijalni radnici, fizioterapeuti, radni terapeuti), predstavnici tijela državne uprave te predstavnici osoba s invaliditetom.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planira se nastavak rada Radne skupine za izradu jedinstvenih kriterija utvrđivanja invaliditeta kao i priprema za ustrojavanje jedinstvenog tijela vještačenja.

Preporuka: Provesti reformu instituta skrbništva, posebice napustiti dosadašnji institut potpunog lišenja poslovne sposobnosti i primjenjivati ga iznimno, u rijetkim i opravdanim slučajevima

Nadležno tijelo: **Ministarstvo socijalne politike i mladih**

Poduzete aktivnosti:

Ministarstvo socijalne politike i mladih je u okviru usklađivanja postojećeg zakonodavnog okvira vezanog uz institut skrbništva s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom, te slijedom toga i s odredbama Europske konvencije o ljudskim pravima, u prvom tromjesečju 2012. godine, odlukom potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske i ministrice socijalne politike i mladih, osnovalo Radnu skupinu za izradu Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona. Zadaća navedene radne skupine je transformacija sadašnjeg instituta skrbništva u institut prilagođen odredbama Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, posebice s odredbom članka 12. stavka 2., kojom je određeno da osobe s invaliditetom imaju pravnu sposobnost (pravni položaj) na jednakoj osnovi kao i druge osobe u svim aspektima života.

Kako bi se do tada pozitivni propisi u praksi primjenjivali ujednačeno Ministarstvo socijalne politike i mladih je uputilo 2012. godine uputu svim centrima za socijalnu skrb o postupanju u predmetima skrbništva s posebnim naglaskom na odredbu članka 165. Obiteljskog zakona (NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07 i 61/11), kojom je određeno da će nadležni centri za socijalnu skrb za osobe lišene poslovne sposobnosti od liječnika primarne zdravstvene zaštite zatražiti svake tri godine mišljenje o stanju zdravlja štićenika s obzirom na razlog lišenja poslovne sposobnosti. Dosljednom primjenom pozitivnih zakonskih propisa i implementacijom načela i odredbi Konvencije o zaštiti osoba s invaliditetom postiže se zaštita ljudskih prava u postupku lišavanja poslovne sposobnosti.

Planirane aktivnosti:

U predstojećem razdoblju Ministarstvo socijalne politike i mladih će u skladu s mogućnostima i nadalje nastaviti s edukacijom stručnih radnika centara za socijalnu skrb s posebnim naglaskom na važnost potrebe stalnog praćenja zdravstvenog stanja osoba lišenih poslovne sposobnosti, osobito u pogledu razloga zbog kojeg je osoba lišena poslovne sposobnosti, zatim u pogledu redovitog praćenja skrbničkih izvješća, redovitih posjeta odnosno obilazaka osoba lišenih poslovne sposobnosti od strane stručnih radnika nadležnih centara za socijalnu skrb i pružanja potpore kako osobama štićenika/ca tako i skrbnicima. Slijedom navedenog, ukoliko se praćenjem stanja navedenih osoba utvrdi da je njihovo stanje zdravlja u odnosu na razloge zbog kojih su lišeni poslovne sposobnosti poboljšano, centri za socijalnu skrb dužni su bez odgode postupati sukladno odredbi članka 324. stavak 2. Obiteljskog zakona, odnosno pokrenuti postupak za vraćanje poslovne sposobnosti.

U novom zakonskom uređivanju instituta skrbništva, a osobito provođenja postupka lišavanja poslovne sposobnosti, nastojat će se osigurati maksimalni individualni pristup svakoj osobi, koji će se ogledati u poštivanju svih načela, odnosno odredbi Konvencije o zaštiti osoba s invaliditetom. Za postizanje toga cilja potrebno je posvetiti iznimnu pažnju savjesnoj i stručnoj medicinskoj procjeni utjecaja dijagnosticirane bolesti ili duševne smetnje na mogućnost samostalnog funkcioniranja osobe u svakodnevnom životu, te u skladu s time odrediti skrbnika osobi samo za poduzimanje onih poslova i radnji koje ona nikako nije u mogućnosti sama poduzimati, dok će sve druge radnje osoba ograničene poslovne sposobnosti, moći potpuno samostalno poduzimati. Dakle, primjena dosadašnjeg instituta potpunog lišenja poslovne sposobnosti mora se maksimalno ograničiti te svesti na iznimne i izrazito opravdane slučajeve.

Preporuka: Prenijeti ovlasti centara za socijalnu skrb iz područja skrbništva na sudove

Nadležno tijelo: **Ministarstvo socijalne politike i mladih**

Poduzete aktivnosti:

Kako ne navedeno u poduzetim aktivnostima iz prethodne preporuke Ministarstvo socijalne politike i mladih je u okviru usklađivanja postojećeg zakonodavnog okvira vezanog uz institut skrbništva s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom, te slijedom toga i s odredbama Europske konvencije o ljudskim pravima, u prvom tromjesečju 2012. godine, odlukom potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske i ministrice socijalne politike i mladih, osnovalo Radnu skupinu za izradu Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona. Zadaća navedene radne skupine je transformacija sadašnjeg instituta skrbništva u institut prilagođen odredbama Konvencije o pravima osoba s invaliditetom.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju provodit će se aktivnosti transformacije sadašnjeg instituta skrbništva u institut prilagođen odredbama Konvencije o pravima osoba s invaliditetom.

10. Predškolski odgoj, osnovno, srednje i visoko obrazovanje i znanost

Preporuka: Poduzeti mjere za sustavno uređenje pitanja troškova studiranja na visokim učilištima i participacije studenata u tim troškovima

Nadležno tijelo: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta**

Poduzete aktivnosti:

Vlada Republike Hrvatske donijela je na sjednici održanoj 14. srpnja 2011. godine Odluku o subvenciji troškova za redovite studije na javnim visokim učilištima u Republici Hrvatskoj u akademskoj godini 2011./2012. Navedenom su Odlukom utvrđena sredstava za punu subvenciju troškova redovitih studija onih redovitih studenata koji u akademskoj godini 2011./2012. po prvi puta upišu: prvu godinu preddiplomskih sveučilišnih studij; prvu godinu integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija, prvu odnosno drugu godinu diplomskih sveučilišnih studija; četvrtu, petu i šestu godinu integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija; te prvu godinu stručnih studija. Odlukom su obuhvaćeni redoviti studenti na akreditiranim studijima koje ustrojavaju i izvode javna visoka učilišta (sveučilišta, veleučilišta i visoke škole).

U svrhu provedbe Odluke procijenjena je potreba osiguranja sredstava iz Državnog proračuna u visini od 159 468 500 kuna u 2011., 2012. i 2013. godini, temeljem utvrđenih upisnih kvota na javnim visokim učilištima. Kriteriji za provedbu Odluke utanačeni su u okviru pojedinačnih ugovora koje je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta potpisivalo s javnim visokim učilištima, a kojima su se ista obvezala poštivati načela prilikom propisivanja obveze participiranja redovitih studenata u troškovima studiranja: pravo na studij bez plaćanja participacije pripada svakom redovitom studentu koji udovolji uvjetima za upis; nastavka korištenja navedenog prava na višim godinama vezan je uz zadovoljenje studijskih obveza propisanih od strane javnog visokog učilišta i iskazanih određenim brojem ostvarenih ECTS bodova; u slučaju nezadovoljenja uvjeta za upis u višu godinu studija, redoviti student nastavlja studij uz plaćanje participacije utvrđene općim aktom javnog visokog učilišta. Visina participacije redovitih studenata na javnim visokim učilištima utvrđuje se odgovarajućim općim aktima stručnog vijeća javnog veleučilišta/visoke škole odnosno senata sveučilišta.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju donijet će se nova Odluka o subvenciji troškova za redovite studije na javnim visokim učilištima u Republici Hrvatskoj za akademsku godinu 2013./2014. kojom će se utvrditi sredstva za punu subvenciju troškova studija.

11. Kultura

Preporuka: Poduzimati mjere radi otklanjanja dosadašnje prakse imenovanja članova Kulturnih vijeća mimo izričitih zakonskih odredbi

Nadležno tijelo: **Ministarstvo kulture**

Poduzete aktivnosti:

Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kulturnim vijećima Vlada Republike Hrvatske uputit će u svibnju 2013. godine, radi drugog čitanja, Hrvatskom saboru. Nacrtom prijedloga navedenog Zakona uređuje se pitanje sukoba interesa na način da se predviđaju stroža pravila za izuzimanje od odlučivanja članova kulturnih vijeća kada su oni u mogućem sukobu interesa, odnosno kada je to povezano s pravnim osobama u kojima imaju udio u vlasništvu ili sudjeluju u njihovom upravljanju.

Planirane aktivnosti:

Stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kulturnim vijećima te provođenje odredbi istog.

12. Imovinskopravni odnosi

Preporuka: Osigurati dovoljan broj izvršitelja u prvostupanjskom i drugostupanjskom rješavanju predmeta

Nadležno tijelo: **Ministarstvo pravosuđa**

Poduzete aktivnosti:

U odnosu na broj izvršitelja u prvostupanjskim tijelima, postoji svijest o potrebi rješavanja problema ali zbog Odluke o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (NN 153/09.), nije došlo do predloženih popuna u planovima prijama u državnu službu. U Ministarstvu pravosuđa je zbog važnosti obavljanja neposrednog upravnog nadzora nad radom prvostupanjskih tijela iz imovinskopravnog područja ustrojen Odjel za upravni nadzor. Nadalje, odobren je privremeni premještaj dva državnoodvjetnička savjetnika u Ministarstvo pravosuđa na godinu dana, a primljen je i jedan izvršitelj na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa.

Planirane aktivnosti:

Uredi državne uprave će u prijedlogu plana prijama u državnu službu za 2013. godinu zatražiti od Ministarstva uprave odobrenje prijema državnih službenika pravne struke.

13. Pravo na pristup informacijama

Preporuka: Izmijeniti odredbe Zakona o pravu na pristup informacijama, na način koji bi omogućio drugostupanjskom tijelu provođenje testa proporcionalnosti i ostvarenje ustavnog prava na pristup informacijama

Nadležna tijela: **Ministarstvo uprave i Agencija za zaštitu osobnih podataka**

Poduzete aktivnosti:

Hrvatski sabor je, na sjednici održanoj 15. veljače 2013. godine, donio Zakon o pravu na pristup informacijama (NN 25/13) u koji je ugrađena odredba o ispitivanju pravilnosti provedenog testa razmjernosti i javnog interesa, odnosno provođenje testa razmjernosti i javnog interesa od strane neovisnog državnog tijela za zaštitu prava na pristup informacijama – Povjerenika za informiranje.

14. Uprava

Preporuka: Izvršiti depolitizaciju uprave i profesionalizaciju rukovodećih državnih službenika

Nadležno tijelo: **Ministarstvo uprave**

Poduzete aktivnosti:

Depolitizacija i profesionalizacija državne uprave provedena je do razine glavnog tajnika ministarstva i načelnika sektora u ministarstvu, u državnim uredima do razine zamjenika predstojnika, a u državnim upravnim organizacijama do razine zamjenika ravnatelja. Na tim radnim mjestima rade državni službenici i na njih se primjenjuju propisi o državnim službenicima.

Prema čl. 6. Zakona o sustavu državne uprave (NN 150/11) državni dužnosnici u ministarstvima su ministar i pomoćnik ministra, u državnim uredima predstojnik, a u državnim upravnim organizacijama ravnatelj.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planira se donošenje Zakona o državnim službenicima te će se preispitati odredbe o postupku imenovanja rukovodećih državnih službenika.

Preporuka: Uspostaviti cjeloviti i usklađeni platni sustav za sve državne službenike

Nadležno tijelo: **Ministarstvo uprave**

Poduzete aktivnosti:

Pripremljen je Nacrt prijedloga zakona o plaćama državnih službenika i poslan je svim tijelima državne uprave i sindikatima na mišljenje.

Nadalje, u tijeku je usklađivanje Nacrta prijedloga zakona s dostavljenim primjedbama i prijedlozima i usklađivanje sa socijalnim partnerima.

Ministar uprave imenovao je Radnu skupinu za razmatranje Nacrta prijedloga zakona o plaćama državnih službenika, u čijem sastavu su i predstavnici sindikata.

Planirane aktivnosti:

Nakon usklađivanja sa socijalnim partnerima, Nacrt prijedloga zakona o plaćama državnih službenika uputit će se u zakonodavni postupak.

Preporuka: U pogledu statusa i načina izbora rukovodećih državnih službenika koji su na čelu uprava i službi treba se vratiti na načela i rješenja izvornog Zakona o državnim službenicima iz 2005. godine, a koja nikada u praksi nisu primijenjena. Istodobno razraditi zakonski okvir za razgraničenje izvršne funkcije usmjeravanja i nadzora od relativno autonomne funkcije javne uprave

Nadležno tijelo: **Ministarstvo uprave**

Poduzete aktivnosti:

Na rukovodeća radna mjesta državnih službenika koji upravljaju radom sektora (načelnik sektora) prima se u službu, odnosno raspoređuje na radno mjesto prema propisima koji se odnose i na ostale državne službenike. Na radno mjesto glavnog tajnika ministarstva i državnog ureda, zamjenika predstojnika državnog ureda, zamjenika ravnatelja državnih upravnih organizacija, ravnatelja ureda Vlade, predstojnika Ureda potpredsjednika Vlade, ravnatelja ureda, agencija, direkcija i drugih stručnih službi koje Vlada osniva uredbom te predstojnika ureda državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave, osobe se imenuju rješenjem Vlade Republike Hrvatske na prijedlog čelnika tijela, temeljem provedenog javnog natječaja na razdoblje od četiri godine, sukladno rezultatima provedenog intervjua s kandidatima.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planira se donošenje Zakona o državnim službenicima te će se preispitati odredbe o postupku imenovanja rukovodećih državnih službenika.

Preporuka: Omogućiti učinkoviti nadzor nad provedbom Zakona o općem upravnom postupku s jasnom podjelom poslova i ovlasti između Ministarstva uprave i resornim ministarstava

Nadležno tijelo: **Ministarstvo uprave**

Poduzete aktivnosti:

Na prijedlog Ministarstva uprave Vlada Republike Hrvatske je dana 19. srpnja 2012. godine donijela Zaključak o izvršavanju obveza iz Zakona o općem upravnom postupku, kojim se obvezuju ministarstva u svom djelokrugu na dostavu izvješća Ministarstvu uprave o rješavanju upravnih stvari, osiguravanju zakonitosti, djelotvornosti i svrhovitosti provedbe upravnog postupka tijela državne uprave i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba s javnim ovlastima, kao i provedenim postupcima zaštite od postupanja javnopravnih tijela.

U okviru provedbe IPA 2008 projekta: „Potpora provedbi Zakona o općem upravnom postupku“ u tijeku je izrada metodologije koja će omogućiti učinkovito praćenje primjene navedenog Zakona u praksi.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju utvrdit će se sadržaj, metodologija i rokovi izvješćivanja potrebnih za izvješćivanje Vlade Republike Hrvatske sukladno čl. 167. Zakona o općem upravnom postupku (NN 47/09) i Zaključku Vlade Republike Hrvatske od 19. srpnja 2012. godine.

Upravna inspekcija Ministarstva uprave kontinuirano postupa po predstavkama koje se odnose na primjenu Zakona o općem upravnom postupku.

Preporuka: Razraditi evidencije, praćenje i nadzor nad primjenom novih instituta zaštite od postupanja javnopravnih tijela (čl. 155. i 156. Zakona o općem upravnom postupku) i postupanja pružatelja javnih usluga (čl. 157. i 158. Zakona o općem upravnom postupku)

Nadležno tijelo: **Ministarstvo uprave**

Poduzete aktivnosti:

U okviru provedbe IPA 2008 projekta: „Potpora provedbi Zakona o općem upravnom postupku“, u tijeku je izrada metodologije koja će omogućiti učinkovito praćenje primjene navedenog Zakona u praksi.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju izradit će se metodologija za učinkovito praćenje primjene Zakona o općem upravnom postupku.

Preporuka: U izvješćima Vladi Republike Hrvatske ministarstvo treba pravovremeno predlagati mjere za rješavanje problema u neažurnim resorima i službama

Nadležno tijelo: **Ministarstvo uprave**

Poduzete aktivnosti:

Ministarstvo uprave podnijelo je Vladi Republike Hrvatske Izvješće o radu u resoru uprave za razdoblje 2004.- 2011. godine, koje je potom ugrađeno u Izvješće o radu Vlade Republike Hrvatske.

Planirane aktivnosti:

U tijeku je izrada Strategije modernizacije javne uprave za razdoblje 2013. – 2018. godine, kojom će se utvrditi, pored ostalog, i aktivnosti usmjerene poboljšanju djelotvornosti i učinkovitosti javne uprave.

Preporuka: Ojačati službe nadzora u Ministarstvu uprave i ojačati i osposobiti odgovarajuće odjele u ministarstvima za provođenje nadzora ali i pružanje stručne pomoći

Nadležno tijelo: **Ministarstvo uprave**

Poduzete aktivnosti:

U skladu s Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva uprave (NN 28/12) u Ministarstvu uprave ustrojena je Upravna inspekcija kao samostalni sektor, u čijem su sastavu Služba za inspekciju državne uprave te Služba za inspekciju lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Planirane aktivnosti:

Ministarstvo uprave će i nadalje poduzimati aktivnosti u cilju jačanja službi nadzora.

15. Pravna i socijalna sigurnost

Preporuka: Pristupiti razradi novog sustava besplatne pravne pomoći u skladu s dobrom europskom praksom

Nadležno tijelo: **Ministarstvo pravosuđa**

Poduzete aktivnosti:

U tijeku je izrada Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Pri izradi Nacrta razmatraju se prijedlozi i primjedbe iznesene na javnoj raspravi o Radnom nacrtu prijedloga Zakona, objavljenog na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa tijekom veljače 2013. kao i preporuke međunarodnih eksperata danih u okviru Twinning Light projekta «Unaprjeđenje sustava besplatne pravne pomoći» (HR/2009/IB/JH/03TL).

Planirane aktivnosti:

Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći izrađenog sukladno preporukama međunarodnih eksperata poput preporuka Twinning Light projekta «Unaprjeđenje sustava besplatne pravne pomoći» (HR/2009/IB/JH/03TL).

Preporuka: Ojačati ulogu i dostupnost primarne pravne pomoći svima kojima je potrebna, izmjenom Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći

Nadležno tijelo: **Ministarstvo pravosuđa**

Poduzete aktivnosti:

Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći predlaže se: proširenje opsega primarne pravne pomoći na način da se uz postojeće, dodaje opća pravna informacija kao oblik primarne pravne pomoći; pojednostavljenje postupka odobravanja primarne pravne pomoći, podnošenjem zahtjeva za ostvarivanje primarne pravne pomoći izravno pružatelju; pružanje primarne pravne pomoći bez donošenja posebnog rješenja; napuštanje ograničenja pružanja primarne pravne pomoći u odnosu na vrstu postupka u kojima se pruža (predlaže se da se primarna pravna pomoć prema odredbama ZBPP-a može pružiti u svakoj pravnoj stvari uz određene uvjete); olakšavanje uvjeta za ostvarenje primarne pravne pomoći predloženim napuštanjem obveze kumulativnog ispunjavanja imovinskih kriterija; te napuštanje zabrane promidžbe pružatelja pravne pomoći o pružanju pravne pomoći prema ZBPP.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planira se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

Preporuka: Uvesti projektno financiranje nositelja primarne pravne pomoći

Nadležno tijelo: **Ministarstvo pravosuđa**

Poduzete aktivnosti:

Nacrtom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći predlaže se i proširivanje izvora sredstava za pružanje pravne pomoći i to iz sredstava lokalne i područne (regionalne) samouprave, te se jasno određuju kriteriji koji će se uzimati u obzir pri dodjeljivanju sredstava za financiranje projekata (materijalni troškovi pružatelja, društvena korisnost pružene pravne pomoći, broj korisnika i broj slučajeva pružanja pravne pomoći).

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planira se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

16. Suzbijanje diskriminacije

Preporuka: Osigurati dodatna financijska sredstva pučkom pravobranitelju i posebnim pravobraniteljicama za provedbu informativnih edukativnih kampanji i aktivnosti s ciljem podizanja razine svijesti te za provedbu istraživanja na području diskriminacije

Nadležno tijelo: **Ministarstvo financija**

Poduzete aktivnosti:

U Državnom proračunu za 2011. godinu za rad Ureda pučkog pravobranitelja osigurano je 19,4% sredstava više u odnosu na 2010. godinu, a izvršeno 21,72% više od izvršenog u 2010. godini.

Planirane aktivnosti:

Ministarstvo financija će i ubuduće, a sukladno mogućnostima državnog proračuna voditi računa o osiguranju potrebnih sredstava za rad institucija pravobranitelj/ica u Republici Hrvatskoj.

Preporuka: Provesti sustavno obrazovanje o ljudskim pravima na svim razinama obrazovanja s naglaskom na fenomen diskriminacije

Nadležna tijela: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Agencija za odgoj i obrazovanje i Agencija za znanosti i visoko obrazovanje**

Poduzete aktivnosti:

Ministar znanosti obrazovanja i sporta donio je 27. kolovoza 2012. Odluku o eksperimentalnoj provedbi i praćenju provedbe Kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja u dvanaest osnovnih i srednjih škola u 2012./2013. i 2013./2014. školskoj godini. Odluka i Kurikulum objavljeni su na webu Agencije i Ministarstva: www.azoo.hr, www.mzos.hr

U Kurikulumu je stavljen snažan naglasak na poštovanje ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije na način da je utvrđena ljudsko-pravna dimenzija građanske kompetencije koja se sustavno razvija od 1. razreda osnovne škole do kraja srednje škole i obuhvaća: dostojanstvo osobe, ljudska prava, slobode i odgovornosti u kontekstu ustavnih i zakonskih odredbi Republike Hrvatske; ravnopravnost u odnosu na dob, spol, te etničku, vjersku, klasnu i drugu pripadnost, rasu i druge razlike; poštivanje vladavine prava; suzbijanje neljudskog, ponižavajućeg i nepoštenog (koruptivnog) ponašanja; te suzbijanje društvene isključenosti i drugih oblika diskriminacije pojedinca.

Sukladno Kurikulumu građanskog odgoja i obrazovanja (GOO-a) Agencija za odgoj i obrazovanje provodi stručna usavršavanja nastavnika za njegovu primjenu.

Pri kraju 2012. Agencija za odgoj i obrazovanje pokrenula kampanju informiranja svih nastavnika (svih predmeta i struka) u osnovnim i srednjim školama o Kurikulumu GOO-a i njihovoj ulozi u njegovu provođenju. Kampanja je pokrenuta na način da je ravnatelj Agencije organizirao stručni skup za sve savjetnike i obvezao ih da u svoje planove i programe stručnog usavršavanja na državnoj, međužupanijskoj i županijskoj razini u 2013. godini uvrste Kurikulum GOO-a. Diseminiranje će se obavljati putem županijskih stručnih vijeća za sve predmete.

Nadalje, Agencija za odgoj i obrazovanje organizirala je šest pripremnih stručnih usavršavanja za nastavnička vijeća šest škola koje su u uzorku za eksperimentalno praćenje provedbe Kurikuluma GOO-a, u kojima je sudjelovalo 400 nastavnika. Organizirano je nastavno stručno usavršavanje za po pet nastavnika sa svake škole kojim je bilo obuhvaćeno 30 nastavnika.

Agencija za odgoj i obrazovanje organizirala je 22 seminara, konferencije i radionice osposobljavanja nastavnika za ostvarivanje građanskog odgoja i obrazovanja. Obuhvaćeno je 1.058 učitelja, profesora i ravnatelja.

Savjetnici za nacionalne programe i GOO osposobljavaju i koordiniraju voditelje županijskih stručnih vijeća i stručna usavršavanja na razini županijskih stručnih vijeća.

Imenovana su 32 voditelja županijskih stručnih vijeća za demokratsko građanstvo (osposobljeni treneri drugih nastavnika) koji organiziraju 3 do 4 županijska skupa godišnje na kojima sudjeluje 30 do 60 nastavnika. Najmanje 100 nastavnika godišnje po jednom voditelju ŽSV-a za demokratsko građanstvo prođe te skupove, a to je preko 3000 nastavnika.

Stoga je u 2012. godini obveznim stručnim usavršavanjem za primjenu građanskog odgoja i obrazovanja na 22 seminara i 96 skupova ŽSV-a bilo obuhvaćeno 4.058 učitelja, profesora i ravnatelja na području cijele Republike Hrvatske.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju nastaviti će se s eksperimentalnom provedbom i praćenjem provedbe Kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja.

U e-katalog stručnih skupova koje organizira i provodi Agencija za odgoj i obrazovanje na državnoj, međuzupanijskoj i županijskoj razini u 2013. godini planirani stručni skupovi usavršavanja nastavnika razredne i predmetne nastave u osnovnim školama te nastavnika u srednjim školama za primjenu Kurikuluma GOO-a. Diseminiranje će se obavljati putem županijskih stručnih vijeća za sve predmete.

Preporuka: Sustavno educirati sve ključne dionike na području suzbijanja diskriminacije, a posebice u pravosuđu i državnim tijelima

Nadležna tijela: **Pravosudna akademija, Policijska akademija i Državna škola za javnu upravu**

Poduzete aktivnosti:

Pravosudna akademija je u suradnji s Centrom za mirovne studije organizirala u Zagrebu radionicu na temu „Zajedno protiv diskriminacije LGBTIQ osoba“ za državne odvjetnike i njihove zamjenike, općinske i županijske razine, na kojoj je prisustvovalo 30 polaznika. Nadalje, Pravosudna akademija izvještava da su u okviru projekta IPA 2009. „Uspostava cjelovitog sustava za zaštitu od diskriminacije“ provedene tri radionice u 2012. godini i to jedna u Regionalnom centru Pravosudne akademije u Splitu te dvije u Zagrebu. Radionice su bile namijenjene sucima općinske razine i državnim odvjetnicima općinske razine, a prisustvovalo je ukupno 61 polaznik. U organizaciji ERA-e (Akademije za europsko pravo) te posredstvom Pravosudne akademije, hrvatski pravosudni dužnosnici sudjelovali su tijekom 2012. godine na seminaru „Primjena antidiskriminacijskog prava EU“.

Policijska akademija izvještava kako provodi sustavnu edukaciju policijskih službenika na području suzbijanja diskriminacije. Od 21. do 23. ožujka 2012. godine u Policijskoj školi „Josip Jović“, dr. sc. Ivana Radačić održala je edukaciju o Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i praksi Europskog suda za ljudska prava za nastavnike i odgajatelje. Ukupno je održano 15 sati predavanja i radionica. Fokus je bio na praksi Suda relevantnoj za policiju. Edukacija policijskih službenika vezano za zločine iz mržnje, održana je 23. ožujka 2012. godine u Policijskoj akademiji. Proveden je jednodnevni trening za policijske službenike iz više policijskih uprava, Ravnateljstva policije (ukupno 20) od strane predstavnika ODIHR-a (Ured za demokratske institucije i ljudska prava) u okviru TAHCLE programa, na temu postupanja policijskih službenika u slučajevima zločina iz mržnje. Nadalje, na temelju potpisanog Memoranduma o suradnji između pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i Policijske akademije od 07. prosinca 2012. godine do sada je održano više aktivnosti poput predavanja na temu „Rodno osjetljivi pristup u slučajevima obiteljskog nasilja“ za sve nastavnike i odgajatelje Policijske škole „Josip Jović“. Također je u listopadu 2012. godine održano 12 radionica za sve četvrte razrede Policijske škole na temu zakonodavnog okvira i institucionalnih mehanizama u području ravnopravnosti spolova s naglaskom na postupanje policijskih službenika. Dana 07. prosinca 2012. godine pravobraniteljica za ravnopravnost spolova održala je izlaganje na specijalističkom tečaju za maloljetničku delinkvenciju i kriminalitet na štetu obitelji i mladeži koji se provodi za policijske službenike kriminalističke policije. Tijekom 2012. godine Policijska akademija je provodila i slijedeće programe iz područja stručnog usavršavanja, specijalizacije i osposobljavanja policijskih službenika, na specijalističkim tečajevima i to: „Zločin iz mržnje“, Kulturološke razlike stanovnika raznih zemalja“, „Suzbijanje nasilja u obitelji“, „Suzbijanje nasilja među mladima“ i „Ljudska prava“.

Državna škola za javnu upravu izvještava da je tijekom 2012. godine u suradnji s Uredom za ravnopravnost spolova razvila radionicu „Ravnopravnost spolova“ koja je provedena 27. rujna i 23. studenoga. 2012. godine. Radionice su pohađala ukupno 32 polaznika.

U suradnji s Uredom zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava Državna škola za javnu upravu razvila je program „Državni službenici u zaštiti ljudskih prava“, a pilot radionica provedena je 17. i 18. prosinca 2012. godine. Radionicu je pohađalo 24 polaznika. Također Škola je 27 studenoga 2012. godine u suradnji s Agencijom za zaštitu osobnih podataka provela radionicu „Pravo na pristup informacijama“ koju je pohađalo 27 polaznika.

Planirane aktivnosti:

Policijska akademija će i nadalje uspješno surađivati s predstavnicima LGBT udruga na suzbijanju diskriminacije. Slijedom toga Policijska akademija sudjeluje u projektu „Prevenција i suzbijanje zločina iz mržnje prema LGBT osobama“ koji će se provoditi tijekom 2013. godine. U okviru navedenog projekta održat će se radionice za studente stručnog studija kriminalistike na temu LGBT prava kao ljudskih prava. Održavanje takvih radionica bit će redovna praksa, budući da su ciljane teme ugrađene u kurikulum stručnog studija kriminalistike. Nadalje, u okviru dogovorene suradnje s pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova, Policijska akademija nastavit će sa započetim aktivnostima – planirane su interaktivne radionice za redovne studente stručnog studija kriminalistike. U području stručnog usavršavanja, specijalizacije i osposobljavanja policijskih službenika i dalje će se provoditi tematski kolegiji iz područja suzbijanja diskriminacije, kao i prethodnih godina. Državna škola za javnu upravu izvještava da se tijekom 2013. godine planiran je nastavak provedbe navedenih aktivnosti te razvoj programa na temu ustavne zaštite ljudskih prava i zaštite prava nacionalnih manjina.

Preporuka: Izmijeniti Zakon o suzbijanju diskriminacije na način da se sudovima propiše obveza dostave odluka vezanih uz diskriminaciju pučkom pravobranitelju

Nadležno tijelo: **Ministarstvo pravosuđa**

Poduzete aktivnosti:

Pored ustavnosudske, normativne zaštite od diskriminacije hrvatski pravni okvir predviđa i sudsku, faktičnu zaštitu od diskriminacije u građanskim, prekršajnim i kaznenim postupcima. Sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12), sva su pravosudna tijela dužna voditi evidencije o sudskim predmetima odnosno postupcima vezanim uz diskriminaciju i osnove diskriminacije po kojima se oni vode, te ih dostavljati Ministarstvu pravosuđa koje ih potom prosljeđuje Pučkom pravobranitelju.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju Ministarstvo pravosuđa će inicirati sastanak svih nadležnih institucija uključujući i pravosudna tijela na kojima bi se razmotrile preporuke pučkog pravobranitelja navedene u točkama 1. i 2. i zauzeli zajednički stavovi.

Preporuka: Uskladiti službene evidencije Ministarstva unutarnjih poslova i Državnog odvjetništva o kaznenim djelima vezanim uz diskriminaciju, uz uvođenje jedinstvenih evidencija za sva državna odvjetništva za ova kaznena djela, imajući u vidu pozitivna iskustva sa evidencijom prekršaja vezanih uz Zakon o suzbijanju diskriminacije, Zakon o ravnopravnosti spolova i Zakon o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima, koja govore u prilog korisnosti i učinkovitosti jedinstvenih evidencija

Nadležna tijela: **Ministarstvo unutarnjih poslova i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske**

Poduzete aktivnosti:

Ministarstvo unutarnjih poslova periodično usklađuje službene evidencije o kaznenim djelima vezanim uz diskriminaciju, odnosno prekršajima i kaznenim djelima, okvalificiranim kao zločin iz mržnje s Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske (koje ima jedinstvenu evidenciju o kaznenim djelima vezanim uz diskriminaciju za sva državna odvjetništva) i Visokim prekršajnim sudom i o tome izvješćuje Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjine Vlade Republike Hrvatske.

Planirane aktivnosti:

Ministarstvo unutarnjih poslova će i nadalje surađivati s Visokim prekršajnim sudom na usklađivanju evidencija kaznenih djela i prekršaja vezanih uz diskriminaciju, odnosno zločin iz mržnje.

Preporuka: Primjenjivati dosljedno Plan zapošljavanja manjina temeljem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje 2011.-2014., usvojenog u svibnju 2011. godine, a koji predviđa zapošljavanje ukupno 802 pripadnika nacionalnih manjina u ovom razdoblju

Nadležno tijelo: **Ministarstvo uprave**

Poduzete aktivnosti:

Krajem prosinca 2012. godine Ministarstvo uprave je, temeljem podataka iz evidencije koju vodi, izvršilo analizu stanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske na dan 30. studenoga 2012. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo zaposleno ukupno 51 604 službenika i namještenika, od kojih 1 744 ili 3,379% pripadnika nacionalnih manjina.

S obzirom na činjenicu da je Plan prijama u državnu službu, u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2012. godinu utvrđen tek u zadnjem kvartalu 2012. godine, u Upravi za službeničke odnose Ministarstva uprave, tijekom mjeseca ožujka 2013. godine napravljena je analiza s ciljem realizacije zapošljavanja u navedenim tijelima, s naglaskom na zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina.

Ukupan podatak na razini 2012. godine je da je novozaposlenih temeljem javnih natječaja ukupno u svim navedenim tijelima bilo 906, od čega 29 pripadnika nacionalnih manjina, što iznosi 3,20%.

U svim tekstovima natječaja za zapošljavanje kandidatima pripadnicima nacionalnih manjina se ukazuje i informira ih se (putem odgovora na upite mailom, telefonski, uz dostupne informacije na web stranici Ministarstva uprave) da imaju pravo pozvati se na prednost pri zapošljavanju na temelju čl. 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (NN 155/02, 74/10 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 80/10) bez obveze dostavljanja dokaza o nacionalnoj pripadnosti.

U vezi Plana prijama u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2013. godinu, Ministarstvo uprave je dana 18. siječnja 2013. godine zatražilo od tijela uprave stručnih službi i ureda Vlade Republike Hrvatske dostavu podataka s ciljem utvrđivanja Plana.

Plan prijama u državnu službu utvrđuje se na temelju prikupljenih prijedloga planova tijela, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija, vodeći računa o potrebama državnih tijela i

raspoloživim financijskim sredstvima. Prijedlog Plana poslan je Ministarstvu financija na prethodnu suglasnost u drugoj polovici ožujka 2013. godine.

Kao i prethodnih godina, poštujući odredbe propisa koji reguliraju navedeno područje, tijekom planiranja zapošljavanja posebno se vodilo računa o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom broju zaposlenih u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske. Stoga su od navedenih tijela zatraženi podaci o popunjenosti radnih mjesta u državnom tijelu pripadnicima nacionalnih manjina na dan 01. siječnja 2013. godine te u planiranom zapošljavanju državnih službenika, pripadnika nacionalnih manjina, u odnosu na ukupno planirano zapošljavanje.

Također, pri ažuriranju Programa za rukovodeće službenike koji organizira i provodi Državna škola za javnu upravu, vezano uz temu zapošljavanja, posebno se naglašavaju odredbe propisa i značaj poštivanja i provođenja u poslovnoj praksi državnih tijela, u svezi zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina.

Nadalje, Ministarstvo uprave skreće pozornost da je i dalje na snazi Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (NN 153/09) kojom se zabranjuje novo zapošljavanje državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske. Iznimno, dozvoljava se zapošljavanje na radna mjesta koja ostaju upražnjena zbog prestanka službe državnog službenika ili rada namještenika ukoliko nije moguće osigurati redovito obavljanje poslova preraspodjelom između postojećih državnih službenika i namještenika. Također, prethodno navedena zabrana zapošljavanja postrožena je primjenom klauzule 2 za 1 (za dva otišla jedan novi zaposleni). Prijam u državnu službu na neodređeno vrijeme moguć je samo ukoliko je predviđen planom prijama u državnu službu, osim u slučaju popunjavanja radnog mjesta upražnjenog u tekućoj kalendarskoj godini, uz obveznu primjenu klauzule 2 za 1.

Slijedom navedenog, a prema podacima iz Registra zaposlenih u javnom sektoru broj zaposlenih u državnoj upravi smanjen je tijekom 2012. godine za cca 1 000 zaposlenih dok je u istom periodu primljeno 29 pripadnika nacionalnih manjina, što iznosi 3,20% od ukupno 906 zaposlenih putem javnih natječaja.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju, nastavit će se praćenje realizacije navedenih aktivnosti te i dalje provoditi iste sukladno nadležnosti Ministarstva uprave.

Preporuka: Primjenjivati dosljedno Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015., a kako bi ih se osnažilo i omogućilo ravnopravno sudjelovanje u društvenom životu, uz osobit naglasak na obrazovanje dostupno svima i osigurano bez diskriminacije

Nadležno tijelo: **Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske**

Poduzete aktivnosti:

Republika Hrvatska stalno dograđuje sustav zaštite prava nacionalnih manjina u zakonodavno-pravnom području nastojeći maksimalno uvažavati mišljenja nacionalnih manjina, što je potvrđeno i nedavnim izmjenama Ustava Republike Hrvatske i Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Za pripadnike nacionalnih manjina važno je njihovo sudjelovanje u procesu odlučivanja. Sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske 10. srpnja 2011. godine su održani izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne)

samouprave. Na izborima za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina održanim 10. srpnja 2011. godine izabrano je 273 vijeće i 169 predstavnika nacionalnih manjina. Na navedenim izborima izabrano je ukupno 17 vijeća romske nacionalne manjine: 7 na razini županije (Sisačko-moslavačka, Primorsko-goranska, Brodsko-posavska, Osječko-baranjska, Istarska te Međimurska županija i Grad Zagreb), 5 na razini grada (Sisak, Rijeka, Slavonski Brod, Pula – Pola i Čakovec) i 5 na razini općine (Darda, Mala Subotica, Nedelišće, Orehovica i Pribislavec). Istovremeno, izabrano je i ukupno 11 predstavnika romske nacionalne manjine: 4 na razini županije (Zagrebačka, Koprivničko-križevačka, Bjelovarsko-bilogorska i Vukovarsko-srijemska županija), 5 na razini grada (Beli Manastir, Belišće, Vinkovci, Vodnjan – Dignano i Mursko Središće) i 2 na razini općine (Kotoriba i Podturen). Izbori za članove vijeća romske nacionalne manjine održani su i u Općini Petrijanec, ali je broj izabranih članova nedovoljan za konstituiranje vijeća. Također, izbori su održani i za predstavnika romske nacionalne manjine Varaždinske županije, ali isti nije izabran jer nijedan glasački listić nije bio važeći. Izbori za tri predstavnika romske nacionalne manjine, u gradovima Velika Gorica, Novska i Osijek nisu održani, jer nije bilo kandidatura ili odaziva birača.

Na području obrazovanja, u izvještajnom razdoblju, povećan je obuhvat romske djece na svim razinama obrazovnog sustava. Osigurano je sufinanciranje roditeljskog udjela za djecu pripadnike romske nacionalne manjine koja su uključena u integrirani predškolski odgoj i obrazovanje. U sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Prilikom upisa u Odluci o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u srednje škole, koju donosi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, posebnom točkom određen je upis učenika romske populacije na osnovi Nacionalnog programa za Rome, na način da se omogućava manji broj bodova s kojim se pripadnici romske nacionalne manjine mogu upisati u željeni srednjoškolski program. Kontinuirano se potiču romski učenici na stjecanje višeg i visokog obrazovanja te organiziranje i financiranje pripreme za polaganje prijavnih ispita.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju će se i nadalje provoditi mjere iz Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. u svrhu daljnjeg osnaživanja Roma i njihovog uključivanja u obrazovni sustav i u društveni život.

Preporuka: Stvoriti jasnu strategiju javnih medija u svrhu kontinuiranog praćenja i izvještavanja o manjinskoj problematici te razmatranje opravdanosti izdvajanja manjinskih tema u zaseban korpus budući da su manjine integralni dio društva, pa tako i pitanja njegovanja manjinskih prava trebaju biti sastavni dio svakodnevice kako manjine tako i većine

Nadležno tijelo: **Ministarstvo kulture**

Poduzete aktivnosti:

Navedena preporuka uređena je Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji (NN 137/10 i 76/12) te Ugovorom između Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske radiotelevizije za razdoblje od 01. siječnja 2013. godine do 31. prosinca 2017. godine. Naime, prema čl. 14. st. 2. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji, navedenim Ugovorom utvrđuju se osobito programske obveze koje se odnose na sadržaje namijenjene nacionalnim manjinama i manjinskim skupinama.

Nadalje, u Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija predviđena su sredstva za poticanje proizvodnje i objavljivanja audiovizualnih i radijskih programa nakladnika neprofitne televizije i/ili radija, a koji su osobito važni za nacionalne manjine u

Republici Hrvatskoj. Također u tijeku je izrada izmjena i dopuna Zakona o elektroničkim medijima (NN 153/09 i 84/11) kojima će se dodatno upotpuniti financiranje manjinskih programa, a sukladno primjedbama Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju provodite će se programske obveze koje se odnose na sadržaje namijenjene nacionalnim manjinama i manjinskim skupinama sukladno naprijed navedenim Ugovorom.

Preporuka: Unaprijediti sadašnji model stambenog zbrinjavanja uz uvođenje jednakog pravnog režima za korisnike stambenog zbrinjavanja na cijelom području Republike Hrvatske, prije svega u pogledu sadržaja i opsega prava, uključujući i pravo an otkup stana, rokova i mogućnosti korištenja pravnih lijekova

Nadležno tijelo: **Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije**

Poduzete aktivnosti:

U pripremi je izrada izmjena i dopuna Zakona o područjima posebne državne skrbi (NN 68/08 i 57/11) kojima bi se nadležnost u provedbi postupka utvrđivanja prava na stambeno zbrinjavanje prenijela na druga tijela državne uprave.

Planirane aktivnosti:

Kroz djelovanje Sektora za nadzor i koordinaciju kontinuirano će se pojačati nadzor postupaka stambenog zbrinjavanja na svim razinama.

Preporuka: Uspostaviti odgovarajući sustav institucionalne skrbi za starije i nemoćne osobe

Nadležno tijelo: **Ministarstvo socijalne politike i mladih**

Poduzete aktivnosti:

U tijeku je izrada zakonskih i podzakonskih propisa kojima koji uređuju pružanje institucijskih i izvaninstitucijskih usluga starijim i nemoćnim osobama. Također, u tijeku je izrada Mreže socijalnih usluga. Također, izrađena je analiza stanja o načinu pružanja skrbi i financijskim pokazateljima u županijskim domovima za starije i nemoćne osobe te je izrađeni i naputak domovima za starije i nemoćne osobe o postupanju vezano uz prijem korisnika sukladno preporukama pučkog pravobranitelja

Nadalje, u izvještajnom razdoblju organizirani su stručni skupovi s predstavnicima domova za starije i nemoćne osobe i županija.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planira se donošenje propisa čija je izrada u tijeku, a kojima se uređuju pružanje institucijskih i izvaninstitucijskih usluga starijim i nemoćnim osobama.

Također, planirat će se radni posjeti domovima za starije i nemoćne osobe.

Preporuka: Osigurati pravičnu naplatu TV pretplate umirovljenicima usklađivanjem visine pretplate sa visinom prosječne mirovine

Nadležno tijelo: **Ministarstvo kulture**

Poduzete aktivnosti:

Sukladno Planu normativnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske, u IV kvartalu 2013. godine, pristupit će se novim izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji te će se u okviru tih izmjena razmotriti predmetna preporuka.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planira se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji.

Preporuka: poduzeti mjere sukladno presudi Europskog suda za ljudska prava, od 09. prosinca 2010. godine, u predmetu Savez crkava „Riječ života“ i ostali protiv Hrvatske

Nadležno tijelo: **Ministarstvo pravosuđa**

Poduzete aktivnosti:

Vlada Republike Hrvatske je, radi identifikacije mjera izvršenja, dana 17. veljače 2011. godine osnovala posebnu radnu skupinu za pripremu prijedloga mjera izvršenja presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu Savez crkava „Riječ života“ i dr. protiv Hrvatske. Nakon što je ista donijela prijedlog mjera izvršenja, osnovana je posebna radna skupina za izradu novog Zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica i razmatranje eventualne potrebe izmjene Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 23. prosinca 2004. godine (Odluka Vlade Republike Hrvatske od 06. listopada 2011. godine, odnosno od 08. ožujka 2012. godine). Na čelu navedene radne skupine jest predsjednik Komisije za odnose s vjerskim zajednicama i ministar pravosuđa g. Orsat Miljenić.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju razmotrit će se eventualna potreba izmjene Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 23. prosinca 2004. godine, u vezi s utvrđivanjem uvjeta za sklapanje ugovora s vjerskim zajednicama o pitanjima od zajedničkog interesa.

Preporuka: Osigurati primarnu pravnu pomoć, tj. pravno savjetovanje i izvan i prije sudskih i upravnih postupaka za maksimalno širok krug pravnih problema, bez obzira na njihovu narav

Nadležno tijelo: **Ministarstvo pravosuđa**

Poduzete aktivnosti:

Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, predlaže se: proširenje opsega primarne pravne pomoći na način da se uz postojeće, dodaje opća pravna informacija kao oblik primarne pravne pomoći; te napuštanje ograničenja pružanja primarne pravne pomoći u odnosu na vrstu postupka u kojima se pruža (predlaže se da se primarna pravna pomoć prema odredbama ZBPP-a može pružiti u svakoj pravnoj stvari uz određene, ublažene uvjete).

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planira se donošenje Zakona izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

Preporuka: Osigurati dostupnost primarne pravne pomoći bez inzistiranja na strogoj provjeri imovinskog cenzusa, odnosno kriteriji imovinskog statusa koji kvalificiraju za primarnu pravnu pomoć trebali bi biti blaži od uvjeta postavljenih za pravno zastupanje (sekundarnu pravnu pomoć)

Nadležno tijelo: **Ministarstvo pravosuđa**

Poduzete aktivnosti:

Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, predlaže se: napuštanje ograničenja pružanja primarne pravne pomoći u odnosu na vrstu postupka u kojima se pruža (predlaže se da se primarna pravna pomoć prema odredbama ZBPP-a može pružiti u svakoj pravnoj stvari uz određene, ublažene uvjete); te olakšavanje uvjeta za ostvarenje primarne pravne pomoći predloženim napuštanjem obveze kumulativnog ispunjavanja imovinskih kriterija.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planira se donošenje Zakona izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

Preporuka: Osigurati ostvarivanje biračkog prava osobama koje su lišene poslovne sposobnosti u skladu s odredbama Ustava RH i Konvencije o pravima osoba s invaliditetom

Nadležno tijelo: **Ministarstvo uprave**

Poduzete aktivnosti:

Donesen je Zakon o registru birača (NN 144/12) u kojem je čl. 64. propisano da će se osobe, koje su do stupanja na snagu ovog Zakona pravomoćnim rješenjem nadležnog suda, u potpunosti lišene poslovne sposobnosti, smatrati biračima te će se upisati u registar birača.

Planirane aktivnosti:

Ministarstvo uprave će po službenoj dužnosti poduzeti potrebne aktivnosti i radnje da sve osobe koje su u potpunosti lišene poslovne sposobnosti budu upisane u registar birača. Također, Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika iz Republike Hrvatske u Europski parlament, brisan je dio odredbe čl. 5. st. 2. kojim je, za izbor državljana druge države članice Europske unije iz Republike Hrvatske u Europski parlament, kao jedan od uvjeta bilo propisano da im pravomoćnom sudskom odlukom nije oduzeta poslovna sposobnost. Nacrt Prijedloga Zakona je u proceduri donošenja.

Preporuka: Donijeti propise koji će sustavno riješiti pitanje podrške za uključivanje djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u sustav redovnog obrazovanja, kao preduvjet njihovom zapošljavanju i neovisnom životu u zajednici

Nadležna tijela: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta**

Poduzete aktivnosti:

Tijekom 2011. godine osnivači osnovnih i srednjih škola dostavili su Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta prijedlog mreže osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova. U skladu s postojećim propisima predložili su škole u kojima će se provoditi nastava po posebnim programima za djecu s teškoćama te škole koje su arhitektonski prilagođene djeci s teškoćama

u razvoju. U skladu s potrebama i na temelju Odluke o donošenju mreže osnovnih i srednjih škola, učeničkih domova i programa obrazovanja (NN 70/11) sustavno se odobrava ustroj novih razrednih odjela s posebnim programima za djecu s teškoćama u razvoju te zapošljavanje učitelja edukatora-rehabilitatora koji rade u tim razrednim odjelima. Tijekom 2012. godine formirano je 14 novih posebnih razrednih odjela za djecu s teškoćama u razvoju te pet novih razrednih odjela u posebnim ustanovama, dakle ukupno 19 novih razrednih odjela. Ovisno o planiranim financijskim sredstvima zapošljavaju se stručni suradnici edukacijsko-rehabilitacijskog profila pri redovnim osnovnim te srednjim školama kako bi se omogućila što bolja integracija djece s teškoćama u razvoju i mladih osoba s invaliditetom. Nadalje, u 2011. godini stupio je na snagu Pravilnik o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta te sastavu stručnog povjerenstva (NN 55/11), a u tijeku je izrada novog. U tijeku je i izrada novog Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju budući da su još na snazi Pravilnik o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju (NN 23/91) i Pravilnik za srednjoškolski odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju (NN 86/92).

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planira se donijeti Pravilnik o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju te Pravilnik o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta te sastavu stručnog povjerenstva.

Preporuka: Preporuča se Vladi Republike Hrvatske da prilikom donošenja propisa te prilikom njihovih izmjena i dopuna ima u vidu da je Konvencija o pravima osoba s invaliditetom nedvosmisleno definirala osobe s invaliditetom kao osobe s tjelesnim, senzoričkim, intelektualnim i mentalnim oštećenjima te da je nedopustivo stavljanje u nepovoljniji položaj osoba s različitim vrstama invaliditeta

Nadležno tijelo: **Vlada Republike Hrvatske i nadležna tijela državna uprave**

Poduzete aktivnosti:

Radi usklađivanja s definicijom invaliditeta propisanom Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom, odnosno uvođenja jedinstvene definicije osobe s invaliditetom na razini Republike Hrvatske koja bi vrijedila za sve sustave (zdravstvo, prosvjeta, socijalna skrb, mirovinsko osiguranje, branitelji, zapošljavanje), pokrenuta je aktivnosti kojim bi se omogućio jedinstveni način utvrđivanja invaliditeta na razini Hrvatske po jedinstvenim kriterijima (izrada jedinstvene liste oštećenja, pregled važećih zakonskih propisa i popis propisa koje treba mijenjati, izrada nacrtu zakona o jedinstvenom tijelu vještačenja i načinu utvrđivanja invaliditeta).

U pripremi je izrada Zakona o inkluzivnom dodatku, čiji je nositelj Ministarstvo socijalne politike i mladih, kojim će se kroz jedno novčano pravo osigurati potrebnu potporu osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju, pojednostaviti postupak i ciljanije usmjeriti financijska davanja, te dati mogućnost osobi s invaliditetom da sama određuje svoje prioritete. Također je u pripremi i uspostavljanje jedinstvenog tijela vještačenja koje će po jedinstvenim kriterijima utvrđivati invaliditet sukladno jedinstvenoj listi oštećenja korištenjem ICF-a kako bi se utvrdile preostale funkcionalne sposobnosti svake pojedine osoba s invaliditetom

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju se planira donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku, kao i jedinstvene liste oštećenja te uspostavljanje jedinstvenog tijela vještačenja.

Preporuka: Potrebno je prava osoba s invaliditetom temeljiti na individualnoj procjeni potreba i ne stavljati ih u nepovoljan položaj s obzirom na uzrok i vrstu invaliditeta

Nadležna tijela: **Ministarstvo obrane, Ministarstvo socijalne politike i mladih i Ministarstvo zdravlja**

Poduzete aktivnosti:

Ministarstvo obrane izvještava da vezano za navedenu preporuku, kontinuirano prati ostvarivanje prava osoba s invaliditetom na temelju individualne procjene potreba te se brine da ne budu stavljene u nepovoljan položaj s obzirom na uzrok i vrstu invaliditeta.

Nadalje, Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da je u pripremi je izrada Zakona o inkluzivnom dodatku kojim će se kroz jedno novčano pravo osigurati potrebnu potporu osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju, pojednostaviti postupak i ciljanije usmjeriti financijska davanja, te dati mogućnost osobi s invaliditetom da sama određuje svoje prioritete. Iznos inkluzivnog dodatka (objedinjavanje više prava) bio bi primjereniji potrebama ovih osoba, a ova novčana naknada imala bi za cilj izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom pri socijalnom uključivanju. Također je u pripremi i uspostavljanje jedinstvenog tijela vještačenja koje će po jedinstvenim kriterijima utvrđivati invaliditet sukladno jedinstvenoj listi oštećenja korištenjem ICF-a kako bi se utvrdile preostale funkcionalne sposobnosti svake pojedine osoba s invaliditetom. S tim u vezi predstavnici Ministarstva zdravlja i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, između ostalih, sudjeluju u radu naveden radne skupine pri Ministarstvu socijalne politike i mladih na izradi jedinstvenih kriterija utvrđivanja invaliditeta. Za potrebe navedene aktivnosti osnovano je osam interdisciplinarnih ekspertnih podskupina, ovisno o vrsti invaliditeta, čiji su članovi različitih struka koji skrbe za osobe s invaliditetom, predstavnici tijela državne uprave i vještaci te predstavnici osoba s invaliditetom.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju se planira donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku, kao i jedinstvene liste oštećenja te uspostavljanje jedinstvenog tijela vještačenja.

Preporuka: Ugraditi temu o invaliditetu kao dijelu ljudske različitosti u predloženi školski predmet Građanski odgoj i obrazovanje

Nadležno tijelo: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta**

Poduzete aktivnosti:

Kroz građanski odgoj učenici u osnovnim i srednjim školama upoznaju se s Konvencijom o pravima djeteta (NN, Međunarodni ugovori, 12/93, 20/97 i 13/08) i Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom (NN, Međunarodni ugovori, 3/08). Navedena tematika se prati i kroz provedbu Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2007.-2015. godine.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju će se i nadalje kroz građanski odgoj u osnovnim i srednjim školama pratiti navedena problematika.

Preporuka: Provoditi kampanje u svrhu promicanja pozitivnog i podražavajućeg pristupa osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju i nužnosti poštivanja invaliditeta kao ljudske različitosti

Nadležna tijela: **Ministarstvo socijalne politike i mladih i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta**

Poduzete aktivnosti:

Ministarstvo socijalne politike i mladih kontinuirano kroz medijske istupe provodi senzibilizaciju javnosti za prava i mogućnosti osoba s invaliditetom, financiranjem projekata i programa udruga osoba s invaliditetom osigurava djelovanje udruga osoba s invaliditetom čija zadaća je također kontinuirano raditi na promicanju i podržavanju poštivanja invaliditeta kao ljudske različitosti.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta izvještava da je Pravilnikom o osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju učenika s teškoćama (NN 23/91) predviđena integracija djece s teškoćama u razvoju u redovite osnovne škole prema redovitom programu uz individualni pristup (čl. 4. i 6.). Nastava se može organizirati i po tzv. obliku djelomične integracije u redovite škole (čl. 7) prema kojemu djeca u manjim razrednim odjelima obrađuju sadržaje iz glavnih predmeta, a tjelesnu i zdravstvenu kulturu, likovnu kulturu, glazbenu kulturu i tehničku kulturu obrađuju zajedno s drugim učenicima u redovnim razrednom odjelu. Pri redovitim osnovnim školama mogu se osnivati i posebni razredni odjeli s posebnim programom za organski uvjetovane poremećaje u ponašanju (čl. 10.). Kako u nekim županijama u Republici Hrvatskoj nema posebnih ustanova za djecu s teškoćama u razvoju, za tu su djecu organizirane u redovitim školama i posebne skupine koje se školuju po posebnom programu (čl. 12).

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju i nadalje će se kontinuirano kroz medijske istupe provoditi senzibilizacija javnosti za prava i mogućnosti osoba s invaliditetom, financiranjem projekata i programa udruga osoba s invaliditetom čiji programi promiču podržavanju poštivanja invaliditeta kao ljudske različitosti.

Preporuka: Osigurati proračunska sredstva za osiguravanje pristupačnosti dobrima i uslugama za osobe s invaliditetom

Nadležno tijelo: **Ministarstvo financija**

Poduzete aktivnosti:

Ministarstvo financija izvještava da je svim proračunskim korisnicima omogućeno planiranje aktivnosti za namjenu osiguranja pristupačnosti dobrima i uslugama za osobe s invaliditetom.

Planirane aktivnosti:

Ministarstvo financija će i u buduće omogućavati korisnicima proračuna planiranje sredstava za provedbu navedene preporuke pučkog pravobranitelja.

Preporuka: Poduzeti mjere za uvođenje alternativnog izbornog predmeta za učenike koji ne pohađaju vjeronauk u okviru odgojno-obrazovnog procesa

Nadležno tijelo: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta**

Poduzete aktivnosti:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta izvještava da su osnovne škole obvezne osigurati aktivnosti za one učenike koji ne pohađaju vjeronauk. U srednjim školama učenici mogu birati alternativne predmete; vjeronauk ili etiku.

Planirane aktivnosti:

I nadalje će osnovne i srednje škole provoditi obvezu osiguravanja alternativnih rješenja za one učenike koji ne pohađaju vjeronauk.

Preporuka: Educirati djelatnike odgojno-obrazovnih ustanova o tome što je diskriminacija te o postojanju i primjeni antidiskriminacijskog zakonodavstva

Nadležna tijela: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta i Agencija za odgoj i obrazovanje**

Poduzete aktivnosti:

Kako je ranije navedeno, u Kurikulum građanskog odgoja i obrazovanja, koji se eksperimentalno provodi u 12 osnovnih i srednjih škola je stavljen snažan naglasak na poštovanje ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije na način da je utvrđena ljudsko-pravna dimenzija građanske kompetencije koja se sustavno razvija od 1. razreda osnovne škole do kraja srednje škole i obuhvaća: dostojanstvo osobe, ljudska prava, slobode i odgovornosti u kontekstu ustavnih i zakonskih odredbi Republike Hrvatske; ravnopravnost u odnosu na dob, spol, te etničku, vjersku, klasnu i drugu pripadnost, rasu i druge razlike; poštivanje vladavine prava; suzbijanje neljudskog, ponižavajućeg i nepoštenog (koruptivnog) ponašanja; te suzbijanje društvene isključenosti i drugih oblika diskriminacije pojedinca.

Sukladno Kurikulumu građanskog odgoja i obrazovanja (GOO-a) Agencija za odgoj i obrazovanje provodi stručna usavršavanja nastavnika za njegovu primjenu.

Pri kraju 2012. Agencija za odgoj i obrazovanje pokrenula kampanju informiranja svih nastavnika (svih predmeta i struka) u osnovnim i srednjim školama o Kurikulumu GOO-a i njihovoj ulozi u njegovu provođenju. Kampanja je pokrenuta na način da je ravnatelj Agencije organizirao stručni skup za sve savjetnike i obvezao ih da u svoje planove i programe stručnog usavršavanja na državnoj, međužupanijskoj i županijskoj razini u 2013. godini uvrste Kurikulum GOO-a. Diseminiranje će se obavljati putem županijskih stručnih vijeća za sve predmete.

Nadalje, Agencija za odgoj i obrazovanje organizirala je šest pripremnih stručnih usavršavanja za nastavnička vijeća šest škola koje su u uzorku za eksperimentalno praćenje provedbe Kurikuluma GOO-a, u kojima je sudjelovalo 400 nastavnika. Organizirano je nastavno stručno usavršavanje za po pet nastavnika sa svake škole kojim je bilo obuhvaćeno 30 nastavnika.

Agencija za odgoj i obrazovanje organizirala je 22 seminara, konferencije i radionice osposobljavanja nastavnika za ostvarivanje građanskog odgoja i obrazovanja. Obuhvaćeno je 1.058 učitelja, profesora i ravnatelja.

Savjetnici za nacionalne programe i GOO osposobljavaju i koordiniraju voditelje županijskih stručnih vijeća i stručna usavršavanja na razini županijskih stručnih vijeća.

Imenovana su 32 voditelja županijskih stručnih vijeća za demokratsko građanstvo (osposobljeni treneri drugih nastavnika) koji organiziraju 3 do 4 županijska skupa godišnje na kojima sudjeluje 30 do 60 nastavnika. Najmanje 100 nastavnika godišnje po jednom voditelju ŽSV-a za demokratsko građanstvo prođe te skupove, a to je preko 3000 nastavnika.

Stoga je u 2012. godini obveznim stručnim usavršavanjem za primjenu građanskog odgoja i obrazovanja na 22 seminara i 96 skupova ŽSV-a bilo obuhvaćeno 4.058 učitelja, profesora i ravnatelja na području cijele Republike Hrvatske.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju nastaviti će se s eksperimentalnom provedbom i praćenjem provedbe Kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja.

U e-katalog stručnih skupova koje organizira i provodi Agencija za odgoj i obrazovanje na državnoj, međužupanijskoj i županijskoj razini u 2013. godini planirani stručni skupovi usavršavanja nastavnika razredne i predmetne nastave u osnovnim školama te nastavnika u srednjim školama za primjenu Kurikuluma GOO-a. Diseminiranje će se obavljati putem županijskih stručnih vijeća za sve predmete.

Preporuka: Osigurati sustavno financiranje pomoćnika u nastavi za djecu s teškoćama u proračunima jedinica lokalne i regionalne samouprave

Nadležna tijela: **Ministarstvo uprave i Ministarstvo socijalne politike i mladih**

Poduzete aktivnosti:

Ministarstvo socijalne politike i mladih za školsku godinu 2012/2013 financiralo uslugu asistenta u nastavi za 147 djece u suradnji s organizacijama civilnog društva iz dijela prihoda od igara na sreću a temeljem javnog poziva. U odnosu na 2011. godinu broj asistenata u nastavi je povećan za 36 asistenata (u 2011. bilo je 116 asistenata u nastavi). S tim u vezi pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta osnovana je radna skupina za izradu Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju učenika s teškoćama koji će regulirati pravo i uvijete po kojima će se ova usluga moći ostvariti u narednom razdoblju.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju Prijedlog Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju učenika s teškoćama bit će upućen Vladi Republike Hrvatske na usvajanje.

Preporuka: Pri izradi novog Nacionalnog programa za Rome više pažnje i aktivnosti usmjeriti na većinsku zajednicu kako bi pripadnici romske nacionalne manjine ostvarili veći stupanj socijalne uključenosti i kako bi se spriječile pojave diskriminacije romske djece

Nadležno tijelo: **Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske**

Poduzete aktivnosti:

U Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome imenovano je devet, a u Radnu skupinu za praćenje provedbe Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. četiri predstavnika romske nacionalne manjine koji sudjeluju u donošenju odluka o unaprjeđenju i poboljšanju uvjeta života Roma te su bili uključeni u svim fazama izrade navedenih dokumenata. Također, Romi su imali mogućnost iznošenja svojih mišljenja na navedeni Nacionalni program tijekom javnog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću sukladno Kodeksu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata

Nadalje, pripadnici romske nacionalne manjine sudjeluju u procesu odlučivanja od Hrvatskog sabora do lokalne zajednice. U Hrvatskom saboru izabran je zastupnik romske nacionalne manjine, a tri Roma su izabrana u predstavnička tijela na razini općina u Međimurskoj

županiji. Zastupnik romske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru je i član Savjeta za nacionalne manjine koji sudjeluje u donošenju odluke o financiranju programa udruga i ustanova nacionalnih manjina.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju nastaviti će se suradnja s pripadnicima romske nacionalne manjine radi većeg stupnja njihove socijalne uključenosti.

Preporuka: Osigurati dostatna sredstva kako bi se osiguralo sufinanciranje i provođenje integriranog modela predškolskog odgoja i obrazovanja romske djece, najmanje dvije godine prije upisa u osnovnu školu

Nadležno tijelo: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta**

Poduzete aktivnosti:

Sredstva za sufinanciranje osiguravaju se u svakoj godini te se integrirani model predškolskog odgoja provodi redovito. Za romsku djecu država osigurava cjelokupna sredstva za obrazovanje, dok za ostalu djecu predškolskog odgoja obrazovanje dijelom plaća lokalna uprava, a dio participiraju roditelji.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planirati će se osiguravanje sredstava za integrirani model predškolskog odgoja za romsku djecu.

Preporuka: Potrebno je informirati zaposlenike Hrvatskog zavoda za zapošljavanje o dužnosti prijavljivanja diskriminatornog postupanja pučkom pravobranitelju ili posebnim pravobraniteljima, uz pristanak osobe za koju postoji sumnja da je žrtva diskriminacije, odnosno prijaviti poslodavce za koje postoji sumnja da prilikom zapošljavanja koriste diskriminatorne kriterije ili su odbili kandidate po nekoj od zakonom zabranjenih osnova diskriminacije, sukladno čl. 10. st. 1. Zakona o suzbijanju diskriminacije

Nadležna tijela: **Hrvatski zavod za zapošljavanje i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske**

Poduzete aktivnosti:

Stupanjem na snagu Zakona o suzbijanju diskriminacije i Zakona o ravnopravnosti spolova Hrvatski zavod za zapošljavanje-Središnji ured dostavio je upute svim područnim uredima Zavoda o poštivanju zakonskih odredbi Zakona o suzbijanju diskriminacije i Zakona o ravnopravnosti spolova, a koje se odnosi na obavljanje poslova vezanih uz zaprimanje prijave potrebe za radnikom od strane poslodavaca i oglašavanja istih, kao i oglašavanja radnih mjesta za potrebe područnih ureda.

U okviru projekta „Poticanje ravnopravnosti na hrvatskom tržištu rada“ u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje je osnovan Help desk za suzbijanje diskriminacije na tržištu rada namijenjen svim poslodavcima. Help desk je osmišljen kao trajna potpora poslodavcima u primjeni antidiskriminacijskih mjera i politike različitosti. Treneri za antidiskriminaciju educirani kroz aktivnosti projekta i djelatnici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje pružaju podršku poslodavcima u vidu održavanja radionica i predavanja djelatnicima pojedinih tvrtki te savjetovanja o konkretnim slučajevima diskriminacije na tržištu rada.

Hrvatski zavod za zapošljavanje u 2011. godini u suradnji s partnerima Uredom za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Udrugom za pomoć i edukaciju žrtava mobbinga i

Institutom za razvoj tržišta rada je provodio projekt „Jednaki u različitosti“ uz financijsku potporu Europske komisije. Svrha projekta bila je ojačati kapacitete ključnih dionika na tržištu rada u području suzbijanja diskriminacije i promicanja raznolikosti. Jedna od aktivnosti koja se provodila u okviru projekta je niz edukacijskih treninga za različite interesne skupine koje na različite načine sudjeluju na tržištu rada. Tako su održane edukacije za zaposlenike Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i to za savjetnike koji rade s poslodavcima. Cilj edukacije bio je upoznati sudionike sa diskriminacijom u području radnih odnosa koje predstavlja kršenje ljudskih prava, promovirati raznolikost i potaknuti razvoj i implementaciju politika koje će doprinijeti jednakosti i raznolikosti zaposlenika. Polaznici su dobili informacije što je diskriminacija, po kojoj osnovi je zabranjeno diskriminiranje, koja su iskustva u suzbijanju diskriminacije u poslovnom sektoru zemalja članica Europske unije te kako upravljati tvrtkama na nediskriminirajući način. U navedenu edukaciju ukupno je bilo uključeno 44 savjetnika za zapošljavanje.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju će se i nadalje će se raditi na poštivanju antidiskriminacijskih zakonskih odredbi i provođenju istih u svrhu promoviranja raznolikosti i suzbijanja diskriminatornih postupanja na tržištu rada.

Preporuka: Uskladiti Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja sa Zakonom o pravima pacijenata na način da se šifre bolesti ne upisuju u obrazac izvješća o bolovanju

Nadležno tijelo: **Ministarstvo zdravlja**

Poduzete aktivnosti:

Ministarstvo zdravlja izvještava da je razmatran niz mogućnosti rješavanja pitanja unosa šifri bolovanja u obrazac izvješća o bolovanju.

Planirane aktivnosti:

Ministarstvo zdravlja navodi da u narednom razdoblju planira putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje riješiti pitanje unosa šifri bolovanja u obrazac izvješća o bolovanju.

Preporuka: Izmijeniti Zakon o elektroničkim medijima, budući da se Zakon odnosi samo na elektroničke publikacije koje su urednički oblikovane i za koje je propisana urednička odgovornost, te se njegove odredbe ne mogu primjenjivati na javno iznošenje stavova kroz anonimne internetske forume ili društvene mreže

Nadležno tijelo: **Ministarstvo kulture**

Vežano uz navedenu preporuku Ministarstvo kulture izvještava da Zakonom o elektroničkim medijima ne mogu se uređivati pitanja javnog iznošenja stavova kroz anonimne internetske forume ili društvene mreže, jer ovakvo uređenje ne bi bilo sukladno pravnoj stečevini Europske unije.

Preporuka: Poduzimati pravne i druge mjere za sprečavanje i sankcioniranje diskriminatornih izjava i postupanja na sportskim natjecanjima

Nadležna tijela: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Hrvatski nogometni savez i Hrvatski olimpijski odbor**

Poduzete aktivnosti:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta izvještava da u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje provodi čitav niz mjera edukacije u borbi protiv nasilja u sportu koji su prilagođeni različitoj dobi učenika. Edukacije se provode sukladno Akcijskom planu za provedbu programa mjera edukacije u borbi protiv nasilja u sportu, na sportskim natjecanjima i izvan njih. Također usklađen je zakonski dio regulative u sklopu kojeg su provedene revizije nastavnih planova i programa u cijelom odgojno-obrazovnom sustavu. U nastavnim planu i programu za tjelesno i zdravstveno odgojno-obrazovno područje navode se odgojne zadaće s obzirom na pojedino razvojno razdoblje. Uspostavljena je i uska suradnja s eminentnim stručnjacima koji se bave navedenom problematikom te s ostalim relevantnim institucijama u Republici Hrvatskoj.

Hrvatski nogometni savez izvještava da se bori protiv svih oblika diskriminacije i da su sankcije za počinitelje takvih prekršaja na utakmicama propisane Disciplinskim pravilnikom HNS-a. U izvještajnom razdoblju dogodila su se dva takva prekršaja. Naime, HNK Hajduk i GNK Dinamo, klubovi čiji su „navijači“ vrijeđali tadašnjeg igrača NK Istra 1961 Henri Belle na rasnoj osnovi kažnjeni su novčanim kaznama u iznosu od 80 000 i 35 000 kuna od strane tijela Hrvatskog nogometnog saveza. Dana je i uputa klubovima da njihove redarske službe strogo kontroliraju gledatelje da na ulasku na stadion ne unesu transparente i druge predmete na kojima bi bio ispisan uvredljiv sadržaj.

Također, Hrvatski nogometni savez navod da sudjeluje u svim aktivnostima UEFA programa Respect koji je usmjeren promicanju ravnopravnosti i tolerancije u sportu i društvu te svake godine u rujnu na svim utakmicama u okviru UEFA „Fair-play dana“ čitaju se preko razglasa pozivi na fair ponašanje i preveniranje svih oblika diskriminacije, a momčadi izlaze na teren s transparentima sličnog sadržaja.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju planira se nastavak provođenja mjera edukacija održavanjem stručnih skupova i provođenjem stručne literature, ako i ostalih mjera Akcijskog plana za provedbu programa mjera edukacije u borbi protiv nasilja u sportu, na sportskim natjecanjima i izvan njih.

Pristupilo se osnivanju Nacionalnog odbora za borbu protiv nasilja u sportu. S obzirom na kontinuirane neredne na sportskim natjecanjima, složenost problema nasilja u sportu te na potrebu da se rješavanju problema pristupi sistematično, obuhvaćajući sve institucije koje bi svojim radom doprinijele rješavanju problema nasilja u sportu, predloženo je da se Nacionalni odbor sastoji od predstavnika: Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstva pravosuđa, Agencije za odgoj i obrazovanje, Visokog prekršajnog suda, Hrvatskog nogometnog saveza, Udruga profesionalnih klubova Prva Hrvatske nogometne lige te Hrvatskog olimpijskog odbora te glavnog tajnika kao nositelja aktivnosti. U narednom razdoblju navedeni Nacionalni odbor će započeti s radom.

Preporuka: Primjenjivati dosljedno Zakon o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima, Pravilnik o sigurnosti na nogometnim utakmicama, te novi Akcijski plan Hrvatskog nogometnog saveza za sprječavanje nereda na nogometnim utakmicama

Nadležna tijela: **Ministarstvo unutarnjih poslova i Hrvatski nogometni savez**

Poduzete aktivnosti:

Sukladno obvezama proizašlim iz pretpripravnih pregovora za zatvaranje Poglavlja 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“ Ministarstvo unutarnjih poslova je 2006. godine ustrojilo Odsjek za sprječavanje nereda na sportskim natjecanjima kao specijalizirana ustrojstveni jedinica za sprječavanje nereda na sportskim natjecanjima, a koja je prema važećoj Uredbi o ustrojstvu Ministarstva (NN 700/12) ustrojena kao Odjel za sprječavanje nereda na sportskim natjecanjima u Službi za javni red. Nadalje, prema Rezoluciji Vijeća Europe od 06. prosinca 2001. godine koja se odnosi na Priručnik s preporukama za međunarodnu policijsku suradnju i mjerama za prevenciju i kontrolu nasilja i nereda vezanih za nogometne utakmice na međunarodnoj razini i Odluci Vijeća Europe od 25. travnja 2002. godine koja se odnosi na sigurnosti na nogometnim utakmicama na međunarodnoj razini, navedeni Odjel ima ulogu „Hrvatske nacionalne informacijske točke za nogomet“ (NFIO Croatia.National Information Point).

Također, u osam policijskih uprava ustrojena je linija rada sprječavanja nereda na sportskim natjecanjima te se kontinuirano poduzimaju mjere koordinacije i nadzora provedbe Zakona o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima (NN 117/03, 71/06, 43/09 i 34/11).

U suradnji Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te Agencije za odgoj i obrazovanje provedene su mjere preventivnog djelovanja u cilju smanjenja protupravnih ponašanja vezanih uz sportska natjecanja.

Hrvatski nogometni savez izvještava da je temeljem Akcijskog plana za sprječavanje nereda na nogometnim utakmicama prekinuta je utakmica koja se igrala u Puli dana 01. travnja 2012. godine između NK Istra i HNK Rijeka, a zbog učestalog bacanja baklji na teren. Naime, i nakon višestrukog upozorenja putem službenog razglasa da se ne bacaju baklje jer će utakmica biti prekinuta, neki gledatelji su i dalje bacali baklje, nakon čega je utakmica prekinuta i kasnije ponovo odigrana.

Nadalje, temeljem odredbi Disciplinskog pravilnika Hrvatskog nogometnog saveza izriču se kazne klubovima organizatorima utakmica na kojima se dogodilo paljenje baklji i druge pirotehnike. Hrvatski nogometni savez ističe da se broj takvih prekršaja smanjio, uz izuzetak jednog kluba koji je kažnjen i na međunarodnoj razini od strane UEFA-e (u posljednje tri utakmice reprezentacije koje je igrala kao domaćin nije bilo incidenata.).

U okviru Akcijskog plana za sprječavanje nereda na nogometnim utakmicama predviđeno je i pojedinačno prijavljivanje (kazneno i prekršajno) gledatelja koji se diskriminirajuće ponašaju ili koriste pirotehniku na stadionima, kao i ulaganje tužbi radni naknade štete. S tim u vezi Hrvatski nogometni savez navodi da iako je u funkciji sustav snimanja tribina, i dalje postoji problem u identifikaciji počinitelja. Naime, osobe koje rade nered uoči ili poslije utakmica u nekim slučajevima budu identificirane i prekršajni sudovi im izriču zabranu dolaska na utakmice, a koju nakon dobivene informacije o tome Hrvatski nogometni savez i njegovi klubovi provode. Između ostalog, zbog provedbe tih mjera, Hrvatski nogometni savez ulaznice za svoje utakmice prodaje putem interneta uz obvezu ostavljanja podataka o kupcu.

Planirane aktivnosti:

U narednom razdoblju nastavit će se kontinuirano pratiti primjena zakonskih i podzakonskih propisa navedenih u preporuci od strane nadležnih tijela. Nadalje, Ministarstvo unutarnjih poslova će u suradnji s Hrvatskim nogometnim savezom te nogometnim klubovima poduzimati mjere na opremanju sportskih objekata/stadiona odgovarajućom tehničkom opremom (sustavi videonadzora, kontrole ulaska gledatelja, elektronskog nadzora prodaje ulaznica). Također i nadalje će se u suradnji Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te Agencije za odgoj i obrazovanje provoditi preventivni programi u cilju smanjenja protupravnih ponašanja vezanih uz sportska natjecanja.

